

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnistihi prejemam:
celo leto naprej K 24.—	celo leto naprej K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvirno in modro v praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozi.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 13.—	pol leta 13.—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Rusija se pripravlja.

Dunaj, 31. marca.

Ruski knez Vladimir Meščerski, izdajatelj konservativnega, po srednjeevropskih nazorih reakcionarnega lista »Grazhdanin« v Peterburgu spada med one osebe, ki imajo nesporne zveze z odločujočimi ruskimi faktorji, s samim ruskim dvorom. Kot odličen član ruske družbe je Meščerski seveda strog antisemit, s svojimi visokimi prijatelji vred smatra židovstvo za najhujšo pokoro vsakega naroda ter odobrava najostrejšje ruske protizidovske akcije. Na Ruskem, na Dunaju pa postaja isti knez Meščerski zvest sotrudnik in prisrčen prijatelj gospodina Benedikta, izdajatelja organa »Alliance Israelite« — »Neue Freie Presse« piše mu članke in posoja si očali avstrijskega nadžida, gleda enkrat skozi nje na avstrijske Slovence, drugi zopet rojni proti panslavizmu in zasmejuje balkanske pritlikavce.

»Znameniti Rus«, katerega vodi »N. Fr. Pr.« po svojih stolpcih, da ga urbi in orbi prikaže kot dobro dresiranega medveda je torej silno malo simpatična osebnost.

Navzlic temu se mora marsikateri njegovih besed uvaževati in zlasti zasluži njegov članek v »N. Fr. Presse« posebno pozornost. Knez Meščerski pravi tam, da sme po informacijah, ki jih je dobil iz neposredne okolice carjeve trdit, da car na vojno niti ne misli in da se mu zdijo dobri odnosi med Rusijo ter Nemčijo in Avstrijo potrebni in ljubi.

Knez Meščerski morda nekoliko pretirava. On sam mora priznati, da je v kolikor se tiče zunanje politike na Ruskem car edini odločujoči faktor. Brez njegove vednosti in izrecnega privolenja ne pade takorekoč niti vrabec z ruske diplomatske strehe.

Najnovejša politika Rusije pa nikakor ne kaže one tendence, ki bi pričala, da car »na vojno niti ne misli« (»ist von jedem Gedanken an den Krieg weit entfernt« pravi knez Meščerski). Narobe, Rusija napenja danes vse svoje ogromne sile, da se na vojno primerno pripravi.

Mogočno je to natezovanje mišic ogromnega slovanskega kolosa. Bogato založene, skoraj neizčrpne ruske državne blagajne sipljejo milijarde za strateške železnice, nove utrdbe ob zahodni meji, nove topove, za sanitetne priprave. Do jeseni bodo zgradili ruski inženirji celo zračno armado, več kakor pol tisoča aeroplanov, celo vrsto zračnih dreadnoughtov, ogromnih zrakoplovov, kakršnih nima nobena evropska država, v ruskih ladjedelnicah vstajajo cela brodovja. In ta neskončni človeški rezervoar, s katerim razpolaga vojna uprava! Treba je le kratkega ukaza in stotisoči novih rekrutov prihite k armadi, in ako je res, da se namerava podaljšati triletna vojaška služba celo na štiri leta, potem bo ruska armada že v mirovnem stanju štela preko 2.000.000 mož! To je strašna masa. V notranji politiki se je na Ruskem baš v zadnjem času mnogo spremenilo. Vlada se ogiba po možnosti vsakega konflikta s širšimi narodnimi krogi ter deluje z veliko vnemo in kolosalnimi sredstvi za povzdigo ekonomskega položaja ljudstva. Že par let je notranja gospodarska politika Rusije velikopotezna in krize preteklega leta na Ruskem sploh mnogo občutili niso.

Ali torej hoče Rusija vojno? Morda smemo reči, da je danes še noče. Zdi se ji prehitro. Njene priprave še niso izvršene, zlasti njene meje proti Nemčiji in Avstriji še niso dovolj utrjene, dovolj preprežene z železnicami, ki edino omogočajo naglo in uspešno mobilizacijo, oziroma zbiranje in prodiranje armade. Strokovnjaki pravijo, da bo Rusija še le čez 4 ali 6 let »gotova«. In takrat? Ali tudi takrat ne bo hotela vojske? Na to vprašanje tudi knez Meščerski ne more odgovoriti. Toda, kdor le količkaj zasleduje razvoj političnih dogodkov v Evropi, kdor vidi, kako se posamezni internacionalni konflikti ne likvirirajo, temveč le nekako provizorično rešujejo, pri tem pa poglabljajo — ta mora priznati, da se gordijski voz vedno bolj zapleta in da mora priti trenutek — ko ga bo Evropa razsekala z mečem. Takrat se bodeta prvič in morda odločilno merila Slovanstvo in Germanstvo.

Naša država je po svojih zvezah najbolj usuznjena germanski ideji, in od tod nevarnost. Avstrija je po svoji večini slovanska. Pripraviti bi se morala na težke čase, ki čakajo Evropo na popolnoma drugačen način, kakor pa da proti volji svojega parlamenta zvišuje število svojih rekrutov. Tudi za našo državo velja pravilo si vis pacem para bellum, toda te priprave na boj, bi se morale pri nas vršiti na popolnoma drugem polju, kakor drugod, na polju **notranje politike!** Avstrija s tako nezadovoljnimi narodi, s tako krivičnimi uredbami, kakor jih ima danes, bo imela silno težko stališče pri evropskem potresu, katerega napovedujejo politični seizmografi. Dokler Avstrija svojega razmerja napram slovanskim državljanom ne preuredi, tako dolgo ostanemo, po našem iskrenem prepričanju, take želje onih, ki pravijo, da bi bilo mogoče vzpostaviti med Avstrijo in Rusijo ter ostalimi slovanskimi državami, boljše in za nas sigurnejše odnose — brez vsakega odziva.

Slovenec sovražni kurz pri štajerski namestniji.

V Celju, 30. marca.

Ekscelenca grof Clary se ni nikoli odlikoval po posebni ljubezni do Slovencev. Še tisto objektivnost, ki bi jo moral imeti vsak cesarski namestnik vsaj v skromni meri, ako ima opraviti z več narodnostmi v deželi, smo pri njem prav pogosto pogrešali. Dočim je imel baron Kübeck načelo, da se je kolikor mogoče držal srednje poti in je gledal gotovim nemškonalionalnim klikom na Sp. Štajerskem na prste, je postalo to pod Claryjem docela drugače. Kakor rdeča nit se vleče skozi vse njegove odločbe ena smer: krepitev vsemi in z vsakim sredstvom nemško manjšino na Sp. Štajerskem. To se vidi pri potrjenju vsake občinske volitve na deželi, če le »zmagajo« kakršnikoli plesnjivi nemškutarji. To se vidi pri okrajnih zastopih: ako nastanejo konflikti z nemškutarji, ne store Claryju podrejeni politični uradniki niti koraka za delazmožnost okrajnih

zastopov; nasprotno, vplivajo še sami s svojo pasivnostjo ali celo direktno podporo nemškutarjev na razpust. In potem imenuje Clary redno Nemca za komisarja. Primerov nam menda ne bo treba naštevati. To je delo za uničenje vsake slovenske avtonomije, delo za izrivanje Slovencev iz vsakršne javne uprave. Kako skrbi Clary za slovenski naraščaj v političnih uradih, smo pa imeli še nedavno tega priliko s številkami dokazati.

Vse drugače ko slovenska pa ceni in spoštuje ekscelenca Clary nemška avtonomna zastopstva. Posebno na Sp. Štajerskem so mu ta nemška avtonomna zastopstva pri srcu. Nastalo je na ta način v slovenskem delu dežele pravo izjemno stanje. Naj kršijo po nemških trgih in mestih pravico kakor hočejo — v Gradcu bodo vedno vsako njihovo dejanje odpustili. Od sredine 90. let do danes so vzprizorili v Celju, Mariboru in Ptujju krvave pogone za slovenskimi someščani, s »Südmarkinim« denarjem plačana polična svojat je pobijala Slovencev okna, trla napise, pretepala mlado in staro — Clary se ni nikoli ganil. Čuval je avtonomijo teh mest, trpel je, da je policija teh avtonomnih mest podpirala nemške demonstrante, mesto da bi proti njim uradno nastopila. S tem je ekscelenca grof Clary srečno dosegel, da je zginito v mestne urade kot politične oblasti tisto zaupanje, ki je glede oblasti v vsaki urejeni deželi absolutno potrebno. Ako si s takim destruktivnim delom morda kupuje nemško ljubezen in se drži v graškem cesarskem gradu, je to ugodno za njegovo osebo, na Sp. Štajerskem pa je anarhija vsak dan večja in hudi konflikti vsak dan bližje.

Očitno pristanost namestnika Claryja kaže iz najnovejših dni cela vrsta činov. Spomnimo se tu le na krivico, ki jo je storil mariborskemu dramatičnemu društvu s tem, da mu je onemogočil celo plakiranje in javno naznanjanje nepolitičnih prirediteljev. Spomnimo se, kako se je upiral Clary knjigotržni koncesiji slovenskemu trgovcu v Celju. In spomnimo se slednjič škandalozne odločbe glede celjske okrajne bolniške blagajne. Takega upravnega nasil-

stva pač že dolgo ni bilo odobrenega in od prvega političnega uradnika v deželi potrjenega, kakor je to. Ko je lansko leto po smrti Oechsovi zvečalo članstvo bolniške blagajne, da je osleparjeno za desetisoč kron, se grof Clary ni niti zganil. Ne vemo celo, ali se je dal o zadevi informirati ali ne. Če bi se dal, bi pač moral nastopiti v interesu članstva in temeljito izkldati gnoj iz celjske okrajne bolniške blagajne — seve, če bi se ne bal Nemcev! Še le na zahtevo in pritožbo Slovencev se je odločil namestnik k polovičarskim odredbam. In tako smo doživljali v teku par mesecev čudovite odločbe iz Grada: enkrat se je grajski magistratove volilne sleparije, drugič se je zavračalo slovenske pritožbe na temelju gotovo resničnih in nepristranskih informacij istega spoštovanega celjskega magistrata . . . Bilo je to smešno in nevedno cincanje sem in tja, dokler ni končno namestnik preslišal klica pravice in je strmečim Slovencev v Celju in celem celjskem političnem okraju pokazal, v katerem taboru se nahaja. Moč gre nad pravico, to je res. Ali grof Clary se lahko poudi, kjer se hoče, da si posamezniki in cele vlade, ki se ravnaajo po tem načelu, kopljejo sigurni grob. Enkrat bo prišel tudi za Claryja in za z njim zvezane naše sovražnike in tlačitelje dan zasluženega plačila.

Hrvaški sabor.

Saborska seja v ponedeljek je trajala do polnoči. Ko je dr. Hinkovič končal svoj govor, se je oglasil za besedo frankovec dr. Horvat, ki je pred vsem branil in zagovarjal preiskovalnega sodnika v veleizdajniškem procesu dr. Košutiča pred napadi dr. Hinkoviča. Med njegovim govorom je posl. dr. Starčević zaklical: »Balkanaši! balkanizirajo. Dr. Horvat: Vi obrekovalec, lopov! Posl. dr. Starčević: Vi spadate v Lepoglavo, a ne v sabor. Po teh besedah je nastal silen hrup. Dr. Horvat je skočil proti dr. Starčeviću in ga hotel dejansko napasti. Spopad je preprečil z osebno intervencijo predsednik dr. Medaković. K stvari so na to še govorili poslanci dr. Budisavljevič, Radić, dr. Peleš,

ozrl na vrata in potem dvignil pismo ter je odprl.

— Ah! je zavzdihnil veselo, ko je zagledal podpis in je potem polglasno čital:

»Zaupaj brez skrbi izročitelju tega pisma. On je z denarjem, ki ga je dobil od naju, razkril markijevo tajnost in napravil načrt, kako tebe rešiti. Vse je pripravljeno za tvoj beg. Evfracija Rousselot.«

Daubrecq je pismo novič prečital, mrmraje »Evfracija . . . Evfracija« ter se potem približal oknu.

— Potreboval bom dve ali tri ure, da prepilim železni križ, je sušljal Lupin. Ali pridejo Sebastiani in njegovi sinovi zopet semkaj?

— Gotovo pridejo, je ravno tako tiho odgovoril Daubrecq, mislim pa, da me bodo to noč v miru pustili.

— Kaj ne spe v sobi poleg vas?

— Da!

— Ali ne bodo slišali piljenja?

— Ne! Vrata so preveč masivna.

— Dobro! Potem bom hitreje gotov. Pripravljeno imam lestev iz vrvi. Ali boste mogli po njej plezati brez moje pomoči?

— Mislim, da bom . . . poskusil bom . . . na členkih rok sem hudo ranjen . . . Ah, ti hudiči . . . komaj da še roke pregibam . . . moči pač nimam več dosti. A poskusil bom vendar . . . saj mora biti . . .

(Dolje priloženo.)

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dolje.)

Lupin je bil med tem napravil nov načrt za svoje postopanje. Nameraval je po vrvi, ki jo je prinesel seboj, splezati po skali nizdol, poklicati svoja tovariša, skočiti v avtomobil in na samotnem potu na postajo Aumale napasti Albufexa in Sebastianija. Izid tega boja je bil nedvomljiv. Kot jetnika bosta Albufex in Sebastiani že govorila. Albufex je pokazal, kako se to naredi in Klarisa Mergy bo neizprosna, samo da reši svojega sina.

Lupin je vzel vrv in je z roko tipaje iskal primerno mesto, da bi jo nanje obesil. A ko je našel tako jako pripravno skalo, je naenkrat začel razmišljati. Njegov načrt mu ni več ugal.

— To je bedasto, kar nameravam, je rekel sam sebi. Kdo mi pa jamči, da mi Albufex in Sebastiani ne uide. Kdo mi jamči, da bosta govorila, če ju tudi ujamem? Ne, ne, raje ostanem. Tu lahko kaj boljega poskusim. Meni ni treba, lotiti se onih

dveh . . . jaz se raje lotim Daubrecqa samega. Ta je ves izmučen in nima več odporne moči. Če je svojo tajnost izdal markiju, nima nobenega vzroka, da bi je ne povedal tudi meni, če bi Klarisa in jaz vporabila enaka sredstva, kakor marki. Najbolje bo, da — odpeljem Daubrecqa.

Po kratkem razmišljanju je zopet sam sebi rekel:

— Kaj pa pri tem riskiram? Če se mi načrt ne posreči, pohitim s Klariso Mergy, kar mogoče naglo v Pariz. V zvezi s Prassvilleom bomo preskrbeli za tako nadzorovanje Daubrecqove hiše, da se Albufex ne bo mogel okoristiti s tem, kar mu je moral Daubrecq izdati. Glavna stvar je, da bo Prassville obveščena, kaka nevarnost preti, da pride listina sedemindvajsetih v Albufexove roke.

V bližnji vasi je ura na cerkvenem stolpu udarila polnoč. Lupin je torej imel še šest do sedem ur časa, da izvrši svoj načrt. Začel je takoj z delom.

Pripravil je najprej svojo vrv, tako, da je napravil vanjo vozle in vtaknil v vsak vozle kos korenin, ki so štrlele iz skale. Tako je naredil nekako lestev.

Ko se je dvignil zopet na okno, je videl, da sedi poleg Daubrecqove postelje en sam čuvajev sin, ki je mirno pušil iz svoje pipe, med tem, ko je Daubrecq spal.

— O, vraga, je zavzdihnil Lupin, kaj ostane ta fant vso noč tu na

straži. V tem slučaju mi ne ostane druga pot, kakor po skali dol . . .

Misel, da pozna d' Albufex Daubrecqovo tajnost, ga je posebno vznemirjala. Razgovor med d' Albufexom in Daubrecqom je napravil na Lupinu vtisk, da hoče marki sedaj »na svoj račun« izrabljati listo sedemindvajsetih, da noče samo sebe obvarovati pred nadaljnimi Daubrecqovi izsiljevanji, ampak si pridobiti Daubrecqovo moč in obnoviti svoje premoženje na tisti način, na kateri je delal Daubrecq.

Lupinu se je začelo svitati, da bo zapleten v nov boj z novim sovražnikom. Hitri razvoj dogodkov je Lupinu branil, razmišljati o tem novem položaju z običajno natančnostjo, zavedal se je le, da mora markiju d' Albufexu na vsak način prestrčiti pot s tem, da obvesti Prassvillea, kaj se je zgodilo.

Vzlic temu pa je ostal Lupin na svojem mestu. Zadržalo ga je upanje, da se vendar nekaj zgodi . . .

Udarilo je polu ene, potem eno popolnoči. Čakanje je postalo nezno, zlasti ker je iz doline prihajal oster mrz in je Lupina tako zeblo, da je komaj prste pregibal.

Iz daljave se je zaslišalo enakomerno konjsko peketanje.

— Sebastiani se vrača s kolo dvora, si je rekel Lupin.

Čuvajev sin, ki je bdel v dvorani-mučilnici je bil popušil svoj tobak in je odprl vrata ter vprašal svoja

dr. Frank in Pribeževič. Med njihovimi govori je prišlo opetovano do burnih prizorov. Povzročitelji vseh teh burnih prizorov je bil večinoma poslanec Račić, ki neprestano jezika kakor kakašna stara baba.

Koncem se je predsednik stavil predlog, naj se Radića izključi iz 15. dr. Horvata, Zatluka in dr. Franka pa iz 8 sej. Koncem se je, ki se je končala ob 12., je znova prišlo do burnih prizorov, ki so jih povzročili v izključitve predlagani poslanci.

V večerajnji seji, ki se je pričela ob 12., je sabor najprvo sprejel predsednikov predlog glede izključitve gori navedenih poslancev.

Na to se je nadaljevala debata o izročitvi posl. dr. Hinkovića sodišču. Posl. Ivan Perišić je v imenu Starčevičeve stranke prava izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti izročitvi. Po zaključnem govoru referenta dr. Svetislava Popovića je zbornica z glasovi koalicije in Starčevičeve stranke sklenila zavrniti zahtevo sodišča po izročitvi posl. dr. Hinkovića.

Mesto pokojnega delegata Bude Budisavljevića je bil izvoljen za delegata v skupnem parlamentu posl. dr. Milenko Marković. Na to so sledile interpelacije. Koncem se je izjavil posl. Starčevičeve stranke prava Hrvoj, ki je bil izvoljen v Klanjcu in Garčinu, da si pridržuje klanjski, odlaga pa garčinski mandat. Prihodnja seja je v sredo.

Romunska.

Petrograd gosti sina romunskega prestolonaslednika Karla. Rusi in romunski listi pišejo pri tej priložnosti o zblizanju obeh držav. Romunska, katere kralj je bil pred prvo balkansko vojno imenovan za ruskega maršala, je vstrajala na potu, ki si ga je tedaj začrtala ter s tem posvedočila, da je imelo rusko odlikovanje faktično tisti pomen, za kakršnega so ga smatrali v Rusiji in Romunski, ki ga je pa Avstro-Ogrska trdovratno zanikavala.

Vsa dejstva kažejo, da bo prijateljstvo med Rusijo in Romunsko trajno. Dozdaj je Avstro-Ogrska znala med Romunci vzdrževati nezaupanje v namere Rusije, toda madžarski šovinizem je končno prepričal Romunce, da so Madžari njihovi najnevarnejši in najbrezobzirniji sovražniki. Obenem so pa Romunci spoznali, da jim Rusija more le koristiti, nikakor pa ne škodovati. Hohenzollernska kri romunske dinastije nikakor ne nasprotuje temu razmerju; med Romunsko in Nemčijo so le dinastične, nikakor pa ne politične zveze.

Splošno mnenje je, da je prišel princ Karel v Petrograd snubit. Če se pridruži političnemu prijateljstvu še svaštvo obeh dinastij, bo zveza obeh držav še bolj utrjena.

V istem času, ko se pripravljajo v Petrogradu ta intimna zveza med Rusijo in Romunsko, so se v Bukarešti odigrali prizori, ki v bengalični luči kažejo uspehe naše zunanje politike. Navzlic vsem oficijoznim in napol oficijoznim dementijem je nepobitno dejstvo, da je Avstro-Ogrska izgubila Romunsko, svojo zadnjo prijateljico na Balkanu.

Te prizore, ki so se odigrali 29. marca, opisuje oficijozni »Pester Lloyd« sledeče:

Od romunske kulturne lige sklicano ljudsko zborovanje, ki se je imelo baviti s položajem Romuncev v Bukovini in na Sedmograškem, se je večeraj popoldne vršilo pri veliki udeležbi bucareštanskega prebivalstva. Dvorana »Dacia«, v kateri je prostora za okoli 2000 oseb, je bila prenapolnjena. Med celim zborovanjem je vladala razburjenost proti Avstro-Ogrski in napadali so na najbolj razžaljen način Avstro-Ogrsko in Madžare. Vsi govorniki so govorili zelo ostro, in eden od njih, bucareštanski univerzitetni profesor Antonescu, je označil madžarski narod kot narod norcev. Vsi govori so izzveneli v želji, Romunci naj se pripravljajo za veliki dan, ko bodo osvobodeni zatirani sedmograški in bukovinski romunski bratje.

Univerzitetni profesor Antonescu je pojasnil kulturni položaj sedmograških Romuncev in je ostro napadel idejo enotne nacionalne ogrske države. Antonescu je končal z besedami: »Svarim svojo domovino, naj ne sklepa zveze z velesilo, ki se nahaja na vulkanu.«

Antonescujev govor je bil sprejet z viharim odobravanjem. Nato sta govorila general Stoika in profesor Surtu, ki je rekel: »V Evropi so trije narodi, s katerimi se ne more napraviti konca: Poljaki, Bolgari in Madžari. Zgodovina Poljakov je znana. Z Bolgari je Romunska preteklo leto obračunala. Z Madžari bomo še le v bodočnosti obračunali. (Živahno pritrdjevanje.) Grof Štefan

Tisza je ponudil ogrskim Romuncem perfiden mir. Novi volilni red na Ogrskem podjarmuje Romunce. Madžari hočejo Karpate proti nam utrditi. Odgovor na to je pripravljanje armade. Sicer se pa Karpati ne bodo mogli proti nam utrditi, kajti do tedaj bomo mi imeli vojske ne samo v Romunski, marveč tudi na Sedmograškem.

Zborovanje se je končalo z resolucijo v prosep ogrskih in bukovinskih Romuncev. Zbrana množica je šla potem korporativno pred rusko poslaništvo, kjer so peli rusko himno. Hoteli so tudi pred avstro-ogrskim poslaništvom demonstrirati, toda policija je zaprla vse ceste, ki vodijo tja.

Seveda je spričo teh dogodkov v Bukarešti in potovanja princa Karla v Petrograd le slaba tolažba, če »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo, da je romunski prestolonaslednik pri svojem zadnjem obisku v Berlinu opetovano izjavil odnotnim merodajnim krogom, da ostane Romunska navzlic lanskemu slabemu razpoloženju na strani trozveze, ker je to eksistenčni pogoj Romunske. Ravnotako bo ta dejstva kaj malo izpremenil dementi romunskega oficijoznega lista »L' Indépendance Roumaine«, da se po omenjenem zborovanju ni klicalo pred kraljevsko palačo »Proč z Avstrijo!«

Štajersko.

Deželni šolski svet je imenoval v svoji seji dne 28. marca gđne. Ivančo Strašek za definitivno učiteljico v Globokem in Ano Matko za definitivno učiteljico v Kapelah pri Brežicah.

Za sklicanje štajerskega deželnega zbora v času, ko državni zbor ne zboruje, se je zavzela Pantzeva klerikalna struja v štajerskem deželnem zboru v neki resoluciji strankinega izvrševalnega odbora. V tem zasedanju bi se naj razpravljalo o deželnem poročanju. Ker šteje ta struja v štajerskem deželnem zboru le 4 poslance, pač ni upanja, da bi se kdo posebno na njene želje oziral.

Štajerska kmetijska družba je imela v petek in soboto v graškem deželnem dvorcu svoj 91. redni občni zbor. Iz poročil posnamemo, da šteje družba sedaj na Sp. Štajerskem 57, na Srednjem Štajerskem 54 in na Zg. Štajerskem 30 podružnic s skupno 17.950 člani. Za družbino pisarno, za list in za pospeševanje kmetijstva se je lani skupno izdalo 476.685 K. Za letos je proračunano 576.352 K izdatkov in 571.212 K dohodkov. Odobrila se je ustanovitev nove podružnice v Škofji vasi in pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Sprejel se je tudi predlog, da naj ima v bodoče ravnatelj šentjurske kmetijske šole J. Belle pripadati osrednjemu odboru družbe kot virilist. Letos so se zopet vršile volitve, ki so bili prav interesantne. Med Nemci se je trudila doseči Pantzeva skupina (krščanski socialci) največ članov osrednjega odbora, pa je imela le uspeh v skupini Zg. Štajer; drugod je propadla, ker so nemški nacionalci in konservativci skupno glasovali. Slovenci so volili kompromisne kandidate; izvoljeni so Franc Rohlek iz Žalca, Lovro Petrovar iz Ivanjkovec, poslanca Verstovšek in Ozmeč, župan Thaler iz Št. Ilja in učitelj Gabrijel Majcen iz Maribora. Čudimo se, da so volili naši delegatje Verstovška in Majcena, ki nista aktivna člana nobene podružnice in se na kmetijstvo tudi bore malo razume. Verstovšek bo povrh tega v osrednjem odboru delal samo zgago. Odlikovani so bili za velike zasluge v prilog našemu kmetijstvu od Slovencev Ivan Belle (z zlato kolajno), potov. učitelj Franc Gorican in nadučitelj Franc Praprotnik (s srebrno kolajno), oskrbnik Kovarič in vinarski instruktor Franc Štumberger (z bronasto kolajno). Trgovca A. Turnšek iz Rečice je dobil priznalno diplomu.

Žalostne razmere v Dravinjski dolini. Prijatelj našega lista nam piše: Te dni me je zanesla pot tudi v Dravinjsko dolino. Vsakega zavednega Slovenca mora srce boleti, če vidi, kako zelo se je tod vgnjezdila nemškutarija. Konjice imajo tako nemško lice, da si misliš, da si že kje v popolnoma nemškem delu dežele! V Ločah, večji farni vasi, ni niti enega slovenskega napisa. Vsi trgovci in obrtniki imajo le nemške napise. Po cesti slišiš nemško govorico in otroci te pozdravljajo z »Grüss Gott«. Na kolodvoru sem se komaj sporazumel z uradnikom; le zelo nerad mi je odgovarjal v slabi slovenščini. Na šestrazrednici so sami nemški učitelji in učiteljice. Povprašal sem, kdo je župnik v tej fari. Reklo se mi je, da tisti Kasel, ki je bil včasih v Središču kaplan in je bil znan vsled svojega politiziranja. V Ločah pa je očividno čisto miren. In tako pride-

mo do iste slike povsod: kjer ni slovenskega posvetnega razumnika, se nihče ne vpira nemškemu napredovanju. Duhovščina je sicer zmožna najostrejšega boja proti — slovenskim naprednjakom, nemškutariji, ki gotovo pri nas niso klerikalci, pa si ne upa dotakniti. Napredne časopise in samostojno misleče slovenske obrtnike in trgovce bojkotira — svobodomiselnim nemškutarijem pa nosi duhovščina sama denar in jih še ljudem priporoča. Poslanca Dravinjske doline sta gg. Pišek in Novak. Slednji sedi v deželnem zboru in je za svojo osebo zaveden Slovenec; mož je pa že v letih in se mu najbrže boja ne ljubi. Pišek pa — kaj bi govoril! Če ne bo kakih sprememb, bo vsled sistematičnega dela nemškutarije Dravinjska dolina popolnoma pomemčena. Trgovci in obrtniki so že itak danes sami nemškutariji, kmetje so vsled znane klerikalne »narodne« vzgoje docela indiferejni.

Šoštanj. Kakor že naznanjeno, priredi naša Čitalnica v nedeljo 5. aprila ob 3. uri popoldne narodno igro »Rokovnjači«. To je ena največjih iger, kar jih je bilo na našem odru! Ker bo ta igra zahtevala ne samo veliko truda ampak tudi veliko stroškov, se pričakuje, da nas od blizu in daleč razveselite z mnogobrojnim obiskom! Radi bi tudi videli pri nas v večjem številu Slovenjgradčane in Šmarčane! Pridite in mi vam bomo obisk vrnili! Zveza z vlaki nad vse ugodna!

Ruše. Tukajšnje kmečko bralno društvo ima v nedeljo, 5. aprila t. l. v gostilni gosp. J. Pinteriča ob 5. uri popoldne svoj občni zbor. Pri neisklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje brez ozira na število udov z istim dnevnim redom.

O naseljevalnem delu »Südmark« v Slov. gor. poročajo »Mitt. d. Süd.«: »Zadnje tedne je doseglo naseljevalno delo »Südmark« v Slovenskih gorah tri nove uspehe. Naselili ste se dve rodbini iz Nemčije na dveh poprej slovenskih posestvih, obsegajočih skupno 38 oralov. S tem se je nemštvo okrepilo za glasove v 4 občinah, koder so ta posestva raztresena. Nadalje se je dalo mlademu Nemcu posojilo, da si je kupil manjšo posestvo v eni izmed naivnejših občin »Südmark« v l. 1914. pri naseljevanju te-le uspehe: naselila je 5 rodbin (od teh tri iz rajha) z 29 glavami na 95 oralih zemlji; zagotovila je za nemško posest 113 oralov in kupila od slovenskih posestnikov dve manjši zemljišči; skupno se je torej na novo pridobilo za naseljevanje Nemcev 220 oralov zemlje.«

Drobne novice. Iz Ormoža poročajo: 21letna hčerka italijanskega izdelovalca opeke je prilivala v goreči samovar iz steklenice špirit. Pri tem je steklenica eksplodirala in dekle je dobilo tako hude opekline, da je čez nekaj ur umrla. — Iz Rogatica. Pred dobrim tednom je zgorelo hišno in gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Palirja v Podplatu. Bilo je vredno kakih 2000 kron, zavarovano je pa bilo za 4000 K. Nekaj dni kasneje se je Palir v gostilni napil in pri tem izdal, da je zažgal sam. Dali so ga pod ključ. — Iz Jarenine. V Jareninskem dolu je umrl posestnik Anton Šparl. — Iz Ptuj. Na ptujskem kolodvoru je zadel v nedeljo kap ženo železniškega sprevodnika Bizjaka iz Maribora. Napravila je v Ptuj s svojo družino nedeljski zlet.

Koroško.

»Mädchen für Alles« je koroški poslanec Dobernig. V nedeljo je imelo namreč društvo nemških državnih zastavljencev na Koroškem v Celovcu svoj redni občni zbor, na katerem je bil poslanec Dobernig izvoljen za častnega člana. Dobernig je tudi častni član koroške kmečke zveze, raznih obrtnih organizacij, torej nikom, ki zna zastopati interese vseh stanov. Čudno bi seveda bilo, če bi Dobernig pri tej priliki molčal. Povsod se je do trditev, da se mora organizacija nemških državnih zastavljencev na Koroškem vpoštevati tudi z državnega stališča, ker nima drugega smotra, nego »die Erhaltung der bewährten, dem Frieden Kärntens zuträglichen und daher auch in hervorragenden Staatsinteresse gelegenen Verhältnisse an der südlichen Grenze des Reiches«. Seveda je to v državnem interesu, če nemški uradniki ne vpoštevajo niti najprimitivnejših jezikovnih pravic, ki so tretjini koroškega prebivalstva zagotovljene po državnem temeljnem zakonu, če nemški uradniki na najbrutalnejši način puste aretirati slovenske davkoplačevalce, ki na kolodvorih slovenskega dela dežele zahtevajo vozne listke v slovenskem jeziku. Naše mnenje je pa pač, da nemški uradnik na Spodnjem Koroškem nima druge naloge, nego da gormani-

zuje. In tega prepričanja je gotovo tudi poslanec Dobernig!

Defraudant. Iz Rožne doline poročajo: Pri tukajšnjem poštnem uradu uslužbeni pismonoša Franc Boschank je dobil od strank 400 kron, ki naj bi jih oddal na pošto. Boschank pa je obdržal denar za se ter pobegnil. Do zdaj ga še niso dobili.

Aretiran Anglež v brzovlaku. Iz Beljaka poročajo: 30. marca je nastal v brzovlaku, ki vozi po turski železnici, med pasažirji II. razreda zaradi nekega okna prepir. Eni so hoteli imeti okno zaprto, drugi pa odprto. Sprevodnik je hotel posredovati, toda neki elegantno oblečen gospod ga je nekoliko v stran porinil. Nemško navdahnjeni sprevodnik je seveda hitro poklical na pomoč policijo. Med tem se je pa vlak odpeljal. V Špitalu na Dravi pa so dotičnega pasažirja aretirali ter ga izročili okrajnemu sodišču. Aretiranec je bogat trgovec iz Anglije in se je vračal iz Trsta domov. Tako bo nadutost nemških zagrizenih železniških zastavljencev na Koroškem znana tudi v Angliji.

Poskušeni samomor. Iz Beljaka poročajo: Včeraj ob triletni 1. popoldne so našli igralko Zofijo Urban nezavestno v njenem stanovanju. Zastupila se je z veronalom. Prepeljali so jo v bolnico.

Primorsko.

Volitve v II. razred v Gorici se vrše jutri, v četrtek 2. aprila. Slovenci, ki so kljub zvezi Italijanov, Nemcev in socialnih demokratov rešili pri volitvah za III. razred častno svojo nalogo, se ne bodo dali oplajati po neuspehu in pojdejo kot eni mož tudi v II. razredu na volišče. Kandidatje za II. razred so gg.: Bežek Viktor, c. kr. ravnatelj; dr. Ernest Dereani, zdravnik; Viljem Dominko, ravnatelj v pokoju; Ernest Ernello, trgovec; Josip Fon, državni poslanec; Sikst Hrovatin, c. kr. poštni oficijal; dr. Karol Podgornik, odvetnik; dr. Bogumil Vošnjak, vseučilišni docent.

Izjava. Ciril Metodovo moško učiteljstvo, zbrano na sestanku 26. marca 1914 na Acquedottu v Trstu: 1. Obsoja dopis »Zarje« z dne 18. marca 1914 št. 820, pod naslovom »Zavodi družbe sv. Cirila in Metoda in delavstvo«, ker ima ta članek namen vzbujati med ljudstvom, posebno delavstvom nezaupanje do C. M. D. 2. Protestira proti trditvi, da se na C. M. zavodih krajša urnik v svrhu politične agitacije; zavrača to trditev kot zlobno in neresnično podtikanje, ki ima namen škodovati ugledu C. M. zavodov. 3. Se izreka za narodno in prosvetno delo, ker se zaveda, da vestno vrši svojo družbeno dolžnost in nič manj točno ne deluje za povzdigo šole, kakor za povzdigo naroda. 4. Odklanja vsak terorizem in siljenje k narodnemu delu, ker isto vrši popolnoma svobodno po lastnem nagnenju in prepričanju, zato zavrača vsako nasprotno trditev. 5. Istotako se zavaruje proti komentarju »Edinosti« z dne 20. marca t. l. pri odgovoru »Zarji«, posebno proti podtikanju avtorstva »Zarjinega« članka — ter: 6. Izjavlja, da med njimi ni pripadnikov takozv. »učiteljskih novosturjarjev« in so vsa tozadevna namigavanja od strani »Edinosti« neodgovarjajoča istini, in se v prihodnje odločno zavaruje proti širjenju takega javnega mnenja. 7. Obsoja vlačenje privatnih gostilniških pogovorov v javnost, posebno, če se zamenjuje pojme in besede, ki dajejo vsaj stvari popolnoma drugo lice, in pričakuje od merodajnih faktorjev, da v prihodnje kaj enakega preprečijo, da se ne pripeti več.

Detasma za Albanijo. Iz Trsta poročajo: Včeraj ob 8. jutraj se je z Lloydovim parnikom Baron Gautsch odpeljal avstro-ogrski detasma za mednarodno komisijo v Albanijo. Detasma obstoji iz 60 mož pehotnega polka št. 97 pod poveljstvom nadporočnika Alfonza Martina. Ostali bodo najbrže do jeseni v Albaniji.

Izpuščen špijon. Iz Pulja poročajo: Gimnazist Ciana iz Vodnjana, ki je bil pred kratkim aretiran zaradi špionaže, je bil vsled ukaza graškega kornega poveljstva izpuščen. Baje so tudi ustavili postopanje proti njemu.

Volitve v istrsko zdravniško zbornico so razpisane na dan 15. aprila t. l.

Drobne novice. Vlomi in tatvine se vedno bolj širijo po Trstu. Na Istrski cesti so včeraj opoldne Mariji Piterjerji odnesli neznani vlomilci opoldne, ko je ni bilo doma, raznega blaga, srebrnine in drugih stvari za 30 kron. Tudi nekemu čevljarju so neznani tatovi odnesli opoldne iz delavnice zlato urno veržico. — 15letni Martin Lupus, ki je uslužben pri Lloydju, je bil napaden v ulici Sanita od neznanca, ki mu je vzel tobačnico,

v kateri je imel deček vse svoje prihranke. Aretirali so na dečkovo ogradbo nekega 18letnega Elija Fraušina, pri katerem so našli ukradeni denar. — Telesna poškodba. V kavarni Trieste v ulici Sv. Mavricija sta se sprla 32letni kovač Alojzij Picco in Filip Pelizzon ter je med prepriom sunil Pelizzon Picca z nožem tako, da mu je poleg drugih poškodb predrl tudi pljuča. Piccota so prepeljali v bolnico, Pelizzona pa je pobegnil. Ponoči so potem aretirali napadalca Pelizzona. — Triletni otrok padel z okna. Predvečerajšnjim ob 6. zvečer je 3letna Alica Codignotto, ko je bila sama v stanovanju, ulica Coroneo, zlezla na okno kuhinje, kjer je izgubila ravnotežje ter padla iz tretjega nadstropja na dvorišče. Pri padcu je zadobil otrok težke notranje poškodbe. — Mrtvo so našli 65letno A. Drusi v njenem stanovanju v postelji. Že od sobote je niso sostanovalci videli. Ko so včeraj po daljšem trkanju vdrli v njeno stanovanje, so jo našli mrtvo.

Volitev delegatov za glavni zbor deželnega urada splošnega pokojninskega zavoda.

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, so se vršile v nedeljo volitve delegatov za glavni zbor deželnega urada splošnega pokojninskega zavoda. Zmagali so Italijani s pomočjo Nemcev. Seveda se pa tudi mnogo slovenskih volilcev ni udeležilo volitev, čeprav so jih opetovano k temu pozivali. Izid volitev je bil sledeč:

A. Skupine službodajalcev.

1. kategorija A—D.

Vpisanih volilcev 605; oddanih glasovnic 448 (74%). Izvoljeni delegati (nemško-italijanska kandidatna lista), 253 glasov: dr. Edvin Ambrositsch, Ernesto Camus, dr. Vittorio Cesciutti, dr. Edoardo Gasser. Izvoljeni namestniki (slovenska kandidatna lista), 194 glasov: dr. Maks Obersnel, Trst; dr. Karel Podgornik, Gorica; dr. Edvard Slavik, Trst; Franc Primc, Trst. (Zaporedba se je za namestnike določila v zmislu poslovnika z žrebom).

2. kategorija B.

Vpisanih volilcev 330; oddanih glasovnic 215 (65%). Izvoljeni delegati (nemško-italijanska kandidatna lista), 163 glasov: Leopoldo Brunner, dr. Carlo Saitz, Maksimilijan Samassa, ing. Giuseppe Metlicovitz. Izvoljeni namestniki (slovenska kandidatna lista), 48 glasov: Josip Lončarič, Ljubljana; Ivan Caharija, Nabežina; Ivan Ogrin, Ljubljana; Dragotin Hribar, Ljubljana. (Zaporedba kakor zgoraj.)

3. kategorija C.

Vpisanih volilcev 995; oddanih glasovnic 551 (55%). Izvoljeni delegati (nemško-italijanska kandidatna lista), 440 glasov: Giorgio Bombig, Gustavo Carmelich, Elvino Dreossi, dr. Giorgio Mann, Emilio Oblath, dr. Rodolfo Parisi, Leopoldo Popper, Rajmund Ranzinger, Giulio Tromba, Karl Zinner. Izvoljeni namestniki (slovenska kandidatna lista), 101 glas: Ivan Bonač, Ljubljana; Anton Radovič, Nabežina; Karel Dvornik, Split; Franc Abram, Trst; Tomaž Gruden, Nabežina; Fran Hajnrihar, Škofja Loka; Ivan Šutej, Jelendol; Ivan Knez, Ljubljana; Fran Himelak, Trst; Fran Jurca, Postojna. (Zaporedba kakor zgoraj.)

B. Skupine nameščencev.

1. kategorija A—D.

Vpisanih volilcev 1622; oddanih glasovnic 1259 (77.6%). Izvoljeni delegati (nemško-italijanska kandidatna lista), 760 glasov: Antonio Braidot, Ludvik Sadleder, Emanuele Segrè, Andrej Willisich. Izvoljeni namestniki, (slovenska kandidatna lista), 492—495 glasov: Anton Trtnik, Trst; Anton Sluga, Trst; Karel Sluga, Trst; Karel Tomšič, Postojna.

2. kategorija B.

Vpisanih volilcev 1862; oddanih glasovnic 1443 (77.5%). Izvoljeni delegati (prva nemško-italijanska kandidatna lista), 860 glasov: Francesco Borri, ing. Aldo Forti, Franc Wenzel, Giovanni Zottig. Izvoljeni namestniki (druga nemško - kandidatna lista), 410—415 glasov: Carmello Lucatelli, Karl Schuella, Robert Stahl, Ernst Zimmermann. Slovenska kandidatna lista je dobila 142 glasov; Kamil Pammer pa 83 glasov.

3. kategorija C.

Vpisanih volilcev 4256; oddanih glasovnic 3102 (72.9%). Izvoljeni delegati (prva nemško - italijanska kandidatna lista), 2087 glasov: Giuseppe Angeli, Pietro Cori, Heinrich Jost, Riccardo Mario Levi, Marcello

Polli, Arturo Prezioso, dr. Vittorio Scampicchio, Pino Serosoppi, Antonio Sponza, Pietro Tironi. Izvoljeni namestniki (druga nemško - italijanska kandidata lista), 747 glasov: Arturo Bonadei, Otto Brunner, Giulio Canarutti, Silvio Cogliati, Osvald Hanne, Carlo Ivancich, Ludvik Kirch, Marcello Marass, Oto Schneider, Evgen Waschek. Slovenska kandidata lista je dobila 253 glasov. Skupni rezultat je ta, da imajo Italijani 28 in Nemci 8 delegatov, dočim so namestniki sledeče porazdeljeni: 22 Slovanov, 6 Italijanov in 8 Nemcev.

Dnevne vesti.

+ **Nemška budalost.** V Mariboru so imeli Nemci shod, na katerem je govoril dr. Mravljak o slovenski nevarnosti. Na njegove čenče se pač ne bomo ozirali, le eno samo stvar naj pribijemo. Ta dr. Mravljak se je povzpelo do trditve, da dve tretjini slovenskih uradnikov ne zna korektno nemško govoriti in pisati. Če se pomisli, da so vse naše gimnazije ali dvojezične ali vsaj v zgornjih razredih popolnoma nemške, se spozna, kako budalost je ta dr. Mravljak znil. Slovenski uradniki znajo večinoma dosti bolje in korektnije nemški, kakor pa nemški uradniki sami, ker se ti svojega odurnega dijalekta nikoli ne morejo odvaditi. Treba je le primerjati uradne spise slovenskih in nemških uradnikov, pa se vidi, da pišejo slovenski uradniki izborna lepota nemščino, nemški uradniki pa niso v stanu zatajiti svojega duševnega sorodstva z različnimi Wurzelseppi. Nasprotno pa poglejmo, kako znajo nemški uradniki jezik prebivalstva, kateremu uradujejo. V šoli se slovenskega jezika niso učili in v občevarstvu s Slovenci tudi ne, ker se Slovenci sploh ogibajo. Slavnoznani »kurzi«, ki niso drugega kakor karikatura, so tista čudodelna naprava, v kateri se Nemci nauče slovenskega jezika tako, da se jim mora vsak človek smejati. Se tisti pruski kolonijalni uradniki, ki divjajo v Afriki, se nauče bolje zamorskega jezika, kakor med Slovenci službojuči nemški uradniki slovenskega. Nešteto krat smo že imeli priliko natisniti uradne spise, ki so jih spisali nemški uradniki v slovenskem jeziku in vsak teh spisov je bil pravi škandal. Če je slovenski hlapec šest mesecev v nemških krajih, zna navadno bolj nemški kakor tak nemški inteligent, ki uraduje pet let med Slovenci. Kako pa nemški uradniki slovensčino šele govore! Če jih človek posluša, ga mora res prijeti sveta jeza in marsikdo bridko obžaluje, da je po postavi prepovedano reagirati na tako norčevanje našega jezika z brutalnostmi.

+ **Vojna zoper pravico slovenskega jezika.** Nemci kar divjajo, ker se je Zveza slovenskih odvetnikov s posebno spomenico oglasila pri pravosodni upravi in zahtevala, da naj se priznajo slovenskemu jeziku najpreprostejše pravice, ki jih mora kak narod zahtevati. V časopisih in na shodih grme Nemci zoper preskromne slovenske zahteve in pritiskajo na vse načine, da se tem zahtevam ne sme ugoditi. Argumenti, s katerimi se Nemci bore, so naravnost smešni. Kaj mislijo Nemci, da se bo kak narod zadovoljil s tako brezpravnostjo, kakor smo je deležni Slovenci? Ta nemški boj nam kaže, da nas hočejo vzdržati v sužnostih. — Na slovenskih poslancih je, da to nemško nasilnost premagajo, zlepa ali zgrda, če treba tudi z najskrajnejšimi sredstvi.

+ **Aprilska šala.** »Agramer Tagblattu« je poslal nekdo z Dunaja tole brzojavko: »Kakor poročajo iz Ljubljane, se v najkrajšem času ustanovi višje deželno sodišče v Ljubljani. Intervencija slovenskih pravnikov v justičnem ministrstvu je imela za posledico, da bodo predsedniku graškega nadsodišča Pitreichu odvzeti posli glede slovenskega jezikovnega ozemlja.« — Kdo je to konfuzno vešč pravil v sicer resni zagrebški list, ki je o naših razmerah navadno dobro poučen, nam ni znano, vsekakor pa ni umestno, da se na tak način norčuje iz naših narodnih zahtev.

+ **Obraznava proti splitskemu županu.** Ob času sijajnih zmag balanskih armad nad Turki so prirejali po Dalmaciji velike manifestacije v proslavo slovenskih zmag. Takšna manifestacija se je vršila tudi v Splitu. In na tej manifestaciji je govoril tudi splitski župan Vicko Katalinić. Njegov govor je bil sicer navduševalen, po vsebini pa docela nedolžen. Vključno temu so uvedli proti županu kazensko preiskavo in delegirali za ta proces deželno sodišče v Celovcu. In končno je bil župan Katalinić obtožen, da je ščuval množico proti državnim oblastem. Preiskava je trajala poldrugo leto in zdelo se je, kakor da bi se hotelo kazensko postopanje proti županu Ka-

taliniću sploh ustaviti. Toda ta račun se ni vjemal. Kakor namreč poroča splitska »Sloboda«, je sodišče v Celovcu razpisalo obravnavo proti županu Kataliniću na dan 1. maja. Zagovorništvu splitskega župana je prevzel, kakor je znano, ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar in sicer zgolj radovoljno, iz kolegijskosti kot župan ljubljanski nasproti svojemu tovarišu županu drugega največjega jugoslovanskega mesta na avstrijskem slovenskem jugu.

+ **Pavšlarjeve vodne sile in Kranjska dežela.** Včeraj se je pri višjem sodišču v Gradcu vršila vzklicna razprava o tožbi Tomaža Pavšlarja proti kranjski deželi zaradi prevzetja Pavšlarjevih vodnih sil na Savi. Ker smo o razpravi, ki se je vršila pri ljubljanskem deželnem sodišču, obširno že poročali, je stvar čitateljem itak znana. Pavšlar stoji na stališču, da je dežela njegove vodne sile pravnovredno kupila, dežela pa trdi, da ne. V prvi instanci je Pavšlar pravdo izgubil; graško višje sodišče razglasi razsodbo pismeno.

+ **Šišenski protestantje.** Spodnješišenski občinski odbor je sklenil, da postavi še par petrolejskih svetilk, kakor se nahajajo pred občinsko hišo in pred cerkvijo. Dosedanja razsvetljava je popolnoma nezadostna. Dogodilo se je že več nesreč. Če je le nekoliko viharina noč, tedaj pogasnejo sedanje svetilke. In znano je več slučajev, ko so razni individui izrabili tako temo. Občinski odbor se je vsega tega prav dobro zavedal. Hotel je pa tudi, da ljubljanski izletniki ne bodo polagoma zapuščali Šiške. Toda znani šišenski »protestanti« Orehek je po naročilu deželnega odbornika dr. Pegana vložil protest proti temu sklepu obč. odbora. In ravno to je značilno, da referent za občinske zadeve v dež. odboru naroča proteste proti sklepom obč. odbora, ik so v največjo korist ne samo Šiškarjev, marveč vseh ljudi, ki prihajajo v Šiško. Ni dolgo od tega, ko je Orehek, oziroma dr. Pegan protestiral proti napravi prepotrebne kanalizacije po državni cesti. Šiška naj ostane torej v vodi ter ostane v temi. Nam se precej sumljivo zdi, da se klerikalci v Šiški tako zelo boje svetlobe. Tema pač dobro služi bodočim kutarskim osrečevalcem in reševalcem Spodnje Šiške pri njihovih ponočnih avanturah.

+ **Svečanost v proslavo 500letnice zadnjega ustoličenja koroških vojvod priredi »Branibor«** skupno z ostalimi ljubljanskimi narodnimi društvi v soboto dne 2. maja v Narodnem domu v Ljubljani. Prosimo narodna društva, naj se na to prireditev ozirajo.

+ **Javno predavanje priredi g. A. Chráska** v četrtek ob osmih zvečer v šolski dvorani pri evangelijski cerkvi na MarijeTerezije cesti. Vstop vsakomur prost.

+ **»Narodno Jedinstvo«** v Zagrebu je pričel pod tem imenom izhajati nov tednik, ki ga urejuje znani hrvaški pisatelj in publicist Milan Marjanović. Program novega lista je podan že v njegovem imenu: bori se za idejo narodnega edinstva Hrvatov, Srbov in Slovencev. List stane do konca leta 9 K, za tri mesece 3 K, za 1 mesec 1 K. Narodno je pošiljati na upravo »Narodnog Jedinstva«, Zagreb, Savska cesta št. 10. Prva številka tega lista je izšla preteklo soboto. Sodeč po tej številki, bo list prav spretno urejevan. Priobčeval bo tudi slovenske članke. V prvi številki citamo V. Knafličev članek o »Slovenskem novolirstvu«, ki je prav zanimiv. List toplo priporočamo slovenskemu občinstvu. V Ljubljani se list prodaja v trafiki gđ. Dolenceve v Prešernovi ulici.

+ **Umetna beseda!** Uvodoma svojih »Slovenskih pisem« je napisal V. Knaflič v zagrebškem »Narodnem Jedinstvu« to-le: »Slovenska, ne »slovenačka«. Kdo si je neki izmislil to neznosno adjektivčkanje? Ne morejo li Srbi in Hrvati govoriti in pisati o slovenski literaturi, umetnosti, politiki, ne pa o slovenački? To ni nikakva velebita. Ravno tako na primer ne odobram, da pišejo nekateri slovenski pisci dosledno le »hrvaški« mesto »hrvatski« itd. Imenujte nas, kakor se imenujemo sami!« — To so prav umestne besede, ki jih bo treba vsestransko upoštevati.

+ **Novo vojaštvo.** Včeraj popoldne se je pripeljal 3. bataljon 31. domobranskega pehotnega polka, ki je prestavljen iz Tesinja v Ljubljano. Generalni major Scotti je pozdravil došle častnike. Župan dr. Tavčar je pozdravil častnike in moštvo v imenu mestne občine.

+ **Pri 31. domobranskem polku,** od katerega se je včeraj popoldne semkaj pripeljalo 300 mož s častniki, drugi pa še pridejo, so pomešane tri narodnosti in sicer so med njimi Čehi, Poljaki in Nemci. Ta polk je bil v lanski krizi za predstražo na balkan-

ski meji, vsled tega je toliko moštva odklikovanega s križci. — Naši zadnji Alpini t. j. 3. stotnije in oddelek strojnih pušk se poslovo od nas ter preselijo na Goriško dne 17. t. m., drugi so pa že odšli preje. Prvim: dobrodošli, drugim: na svidenje, sorojaki!

+ **Nov imenik vseh slovenskih knjig** izide še ta teden. Izda ga Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski kraj za svoje člane in člane svoje javne ljudske knjižnice, ki ima vse v tem imeniku navedene knjige na razpolago. Knjižnici se je tekom treh let obstoja posrečilo zbrati pravi zaklad slovenske literature in se v njeni zbirki nahajajo dragocene knjige, ki jih danes nikjer več ne dobiš. Šentjakovska knjižnica je zaradi tega ponos pred vsem društvu, ki jo vzdržuje, ponos je pa lahko tudi do 900 vpisanih obiskovalcev, ki najdejo v njej vedno dovolj zabave in pouka. Omenjeni imenik se dobi od sobote dalje v knjižnici, ki posluje na Vožarskem potu št. 2 to je koncem Florjanske ulice in začetkom Karlovske ceste — postajališče električne cestne železnice. Knjižnične ure so vsak torek, četrtek in soboto od 6. do 9. zvečer in ima v knjižnico pristop vsakdo, ne samo iz šentjakovskega, ampak tudi iz poljanskega, vodmatskega, dvorskega in drugih okrajev ljubljanskih, kakor tudi iz okolice našega mesta.

+ **Slovensko društvo »Triglav«** v Belgradu izjavlja tem potom v odgovor na mnoga povpraševanja po gosp. Radu Rožaju, abiturijentu, sedaj v Kranju, da dotičnik ni član gornjega društva in da na podlagi tega dejstva društvo »Triglav« odklanja vsako odgovornost glede imenovanja gospoda.

+ **Službe v Bolgariji.** Kakor se od dobro informirane strani naznaja, se v zadnjem času množe primere, da prihajajo avstrijski državljani v Bolgarijo z namenom, da bi v ondotnih bankah, lekarnah, trgovinah ali drugih poklicih iskali službe. Dotičniki, ki poprej večinoma niso sklenili stalnih službenih pogodb in ki večkrat nimajo niti primerne strokovne izobrazbe ter v jezikovnem oziru po navadi niso dovolj izobraženi, ne morejo vsled tega dobiti mesta in se jih pogostoma mora po sredovanju c. in kr. zastopniških oblasti poslati domov. Vsled tega se mora svariiti pred izselitvijo v Bolgarijo, ne da bi se poprej sklenila stalna službena pogodba ali pa preskrbele od c. in kr. zastopniških oblasti v Bolgariji natančne informacije glede nameravane službe, ker potreba za pisarniške moči in druge nastavitelje v posameznih obrtnih panogah tam nikakor ni tako velika, kakor se pomotoma domneva; tudi se sodi, da obeti na primerne službe tudi v bližnji bodočnosti še niso ugodni.

+ **V Borovnici je zgorela,** kakor smo že včeraj poročali, parna žaga lesotlača Antona Kobija. Škode je baje kakih 40.000 kron.

+ **Preprečena železniška nesreča.** Pretekli četrtek popoldne je šel triletni sin bartarja Franca Gruma v Zalogu neopaženo iz stanovanja svojih staršev. Zašel je na železniški tir ravno v hipu, ko se je tovorni vlak blizal postaji. Strojevodja je še pravočasno ustavil vlak.

+ **Iz Litije.** Koze so v Litiji popolnoma prenehale; prostori, kjer so bili bolniki, so razkuženi. Smrtnega slučajja ni bilo nobenega. Da je ta bolezen bila lokalizirana le na tovarniško osobje, se imamo zahvaliti zdravstveni oblasti, ki je na to zelo pazila in tudi na to, da se je večinoma ljudi dalo cepiti koze. Zdaj bodo velikonočni prazniki prijetni, ker je ta nevarnost odstranjena.

+ **Neprav zdravnik.** V petek zvečer je aretiralo orožništvo v Škofji Loki nekega agenta za stroje, ki se je izdajal za zdravnika ter prodajal lahkovernim ljudem ničvredna zdravila proti glavobolu, epilepsiji itd. Izročili so ga okr. sodišču.

+ **Volitev župana v Varaždinu.** Dne 28. marca je bil v Varaždinu na novo izvoljen za župana poslanec dr. Pero Magdič, podpredsednik hrvaškega sabora. Kakor je znano, je bil dr. Magdič že preje župan, bil pa je pod Cuvajem komisarjatom supendiran od županstva, ker je bil, kakor vsi narodni ljudje trn v peti tiranu Cuvaju. Magdič je moral vrhu tega pretrpeti še najrazličnejše persekucije, no, za vse to je po padcu Cuvajevnega režima dobil zadovoljivo zadoščenje: bil je izvoljen ponovno za poslanca, počaščen je bil z dostojanstvom prvega podpredsednika hrvaškega sabora, sedaj pa ga je tudi še domače mesto izbralo vnovič za svojega župana. Novemu varaždinskemu županu, ki je vnet prijatelj Slovencev in ki porabi vsako priliko, da poseti Ljubljano in našo krasno Gorenjsko, naše čestitke!

+ **Kinematograf »Identi«.** Predvajanje Gaumontfilma »V viharju pogube« želo je občno priznanje. Režiser

je znal sestaviti slike očarujoče lepote in umel vzdržati gledalca v vedni nestrpni napetosti. Dejanje je lahko umevno in je polno ganljivih momentov. Predstave kakor ko navadi. Za 10 vin. zvišane cene.

+ **V Ameriko** so se te dni hoteli izseliti ter se izogniti vojaški dolžnosti 18letni Manderič Božo, 18letni Niko Novakovič, 20letni Božo Krajnovič vsi iz Vrebača, občina Medak ter 19letni Janko Hrnjak iz Sošice na Hrvaškem, pa jih je policija na kolodvoru ustavila, potem pa odgonskim potom odpravila nazaj v njihove domovne občine.

+ **Dezertiral.** 19. marca je dezertiral Andrej Scharf iz Waldensteina na Koroškem, ki je služil pri tukajšnjem topničarskem polku. Baje jo je popihl v Švico.

+ **Izgubljene stvari v času od 17. do 31. marca.** 1 bankovec za 10 K, 1 očala z etuijem, 1 zlata damska ura brez verižice, 1 usnjata zapestnica s srebrno uro, 1 črna denarnica s 40 K, 1 obroček s ključji z verižico (4 kosi), 1 srebrna športna verižica z obeskom revolver, 1 rjava pompatura z očali, 1 črna denarnica s 5 K 60 vin., 1 zlata damska ura z verižico, 1 črna pompatura z različnim stvarmi, 1 zlat uhan z diamantom, delavska knjižica na ime Bevc, 2 vozna plašča, 1 ročna torbica z denarnico s približno 15 K, 1 rumena denarnica s 14 K. — Najdene stvari v času od 17. do 31. marca 1914: 1 lorgnon, črna 1 zidarska mreža; 1 rujava denarnica s 4 K; 1 K 04 vin. denarja brez denarnice; 1 hermelinski mufl; 1 pasja vratna veriga iz usnja z marko; 1 bankovec za 20 K; 1 kos svil, približno 2 m dolg, za obleke; 2 zlata poročna prstana; 1 boa iz bobrovine; 1 delavska knjižica na ime »Lenič«; 1 vozna svetilka; 1 damska torbica brez denarja; 1 bankovec za 10 K; 1 denarnica z 2 K; 1 sesalnica za kolo; 1 damska torbica iz baržuna z denarnico; 1 denarnica s 94 vin. in 1 ročna torbica z denarnico s 13 K.

+ **Našla se je denarnica** z manjšo vsoto denarja. Dobi se pod Trančo št. 2, tretje nadstropje.

+ **Razstava divjih zveri v areni Narodnega doma** ostane le še kratek čas v Ljubljani. Kdor si hoče ogledati zanimiv spored, posebno pa dresure levov, naj ne zamudi ugodne prilike.

Društvena naznanila.

+ **III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1. 1914.** Seja finančnega odseka vrši se jutri v četrtek ob 8. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«. Radi važnosti sporeda naj se bratje tega odseka, udeležte se seje polnoštevilno.

+ **Salonski orkester »Sokola I.«** opozarja na to, da se priredita dva velika ljudska koncerta in sicer v nedeljo 5. t. m. in na velikonočni ponedeljek 13. t. m. Spored koncerta je tako mnogovrsten in lep, da naj nihče ne zamudi te prireditve. Koncert traja oba dneva od 4. popoldne do 7. zvečer, ob 8. zvečer do 12. ponoči pa se vrši v dvorani hotela Tivoli ples. Vstopnina za osebo 50 vinarjev. — Na zdar!

+ **Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Kranjsko naznanja,** da se vrši mesečni sestanek 2. aprila t. l. ob 8. zvečer v društvenem lokalnu Sv. Jakoba trg št. 8. C. kr. deželna vlada je premembo pravil po sklepu zadnjega občnega zbora potrdila in imajo sedaj vsi v kategorijo državnih slug spadajoči uslužbenci dovoljen pristop v društvo.

Prosveta.

+ **Benefične predstave v deželnem gledališču** v korist članom slovenske drame se vrše v soboto 4. aprila, v nedeljo 5. in v torek 7. aprila. Vpri-zore se: **Legijonarji**, ki se ponove v nedeljo popoldne, nakar opozarjamo pred vsem goste z dežele in dramatična društva provinc. V nedeljo zvečer se igra Coste velika burka s petjem in plesom: **Ali je to dekle?** Velezabavna burka je ljubljanskim obiskovalcem gledišča gotovo že znana iz časov, ko je bila še gospa Polakova v Ljubljani. — V torek dne 7. se vprizori drama francoskega pisatelja Nicodemija: **Perjanica**, ki je repertoirni komad dunajskega dvornega gledališča.

+ **Hrvatsko gledališče v Ljubljani.** Jutri, v četrtek gostuje hrvaška opera in se vprizore Offenbachove **Hoffmannove pripovedi**. Vsebinska: Hoffmann in Lindorf tekmujeta za pevko Stello. Lindorf (g. Vušković) vpjani Hoffmanna (g. Lowczynski), da pripoveduje svoje doživljaje z Olimpijo (ga. de Strozzi). Giulietto (gdč. Koroščevo) in Antonijo (ga. de Strozzi). Hoffmannovi doživljaji se vrše na sceni; v vseh intrigira Lindorf v oseh Coppeliusa. Dapertutta in dr. Miracola (ki poje vse tri g.

Vušković) proti Hoffmannu. Končno je Hoffmann pijan, in takega pokaže Stelli, ki se nad pesnikom zgraja ter odide z Lindorфом. Stello poje gdč. Josipa Sladovičeva. — V petek, 3. t. m. se poje operetna noviteta **»Naposled sama!«**, uglasbil Franc Lehár. Vsebinska: Gdč. Dolly Dowerland (ga. Polakova) je zaročena z bedastim grofom Vilibaldom Splenningem (g. Binički). Mladi baron Frank Hansen (g. Strmac), po poklicu diplomat, ljubi tudi Američanko Dolly, a se ji ne upa in ne more približati. Iz švicarskega hotela, kjer živi vsa družba, napravljajo gostje izlete v gore. Hansen se preobleče za gorskega vodnika in vodi gdč. Dolly na goro. Ko sta naposled sama, ji razkrije svojo ljubezen. Tudi ona se zaljubi vanj, in dejanje se zaključuje z dvema porokama: baron Hansen se oženi z Dolly, gorf Splenningen pa s Tilly (gdč. Krista Župančičeva kot gost), ki jo pozna še iz dijaških let, ker je stanoval pri njeni materi Konstanci (gdč. Haimanova). Plesje je uvečbal baletni mojster Louis Grundbach z Dunaja. V I. dejanju plešeta gdč. Župančičeva in g. Drag. Cvetko.

Izpred sodišča.

+ **Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.**

Pri popoldanski obravnavi, ki se je pričela ob pol 4., je odgovarjal obtoženec Cohen še na nekatera vprašanja zagovornika dr. Mandića, kaj je storil z denarjem, ki ga je dobival pri prodaji pekarij. Cohen je podal natančnejša pojasnila o svojih izdatkih za »Agro - Merkur« ter je izračunal, da znašajo ti izdatki približno 1100 K.

Nato prečita predsednik nekatere spise, priložene sodnim aktom, in sicer odlok o otvoritvi konkurza, vpis v trgovski register, izstopno izjavo Bayra, računski zaključek, bilanco, koncept bilance s popravki Rožmana, bilanco 31. avgusta 1910, predkonkurzno bilanco, delni inventar »Agro - Merkurja« v Trstu, tržasko zaključno bilanco, zaznamek članov in deležev, zapisnik o provizijah, zapisnike sej »Agro - Merkurja«, in sicer zapisnike v posebni knjigi in neizgotovljene beležke pri sejah samih. Na enem teh poznejših zapisnikov je Bayr lastnoročno podpisan kot »kooptiran član načelstva«, na drugem kot član načelstva, torej v času, ko je bil že prijavil svoj izstop. Nadalje so bile prebrane nekatere listine iz konkurznega akta, tako pisimo »Zveze«, v katerem se odgovoduje »Agro - Merkurju« kredit. Podpisana sta dr. Žerjav in Rožman, pri čemer opomni dr. Tavčar, da Rožmanov podpis za »Zvezo« ni bil veljaven. Prebral se je koncept, oziroma Rožmanova beležka pri občnem zboru »Agro - Merkurja« in končno še nekaj zapisnikov »Zveznih« sej.

Zasliševanje prič.

Kot prva priča je bil zaslišan tedanji podpredsednik »Kmetске posojilnice« gosp. Ivan Knez, ki je, zaprisežen, izpovedal, da je izvedel o ustanovitvi »Agro - Merkurja« šele po časopisih. Vprašal je Bayra, ki pa mu je rekel, da bodo člani »Agro - Merkurja« zaslužili vsaj za smotke, on pa je prav malo verjel, da bo mogel »Agro - Merkur« delovati. Pozneje je slišal o raznih slabih kupcijah in izvedel, da »Agro - Merkur« prodaja blago pod ceno. Tudi trgovci so prihajali k njemu, kot predsedniku gremija, se pritoževati in so zahtevali, da »Agro - Merkur« preneha s kupcijami, ki so njim v škodo. Tudi v izvrševalnem odboru narodno - napredne stranke se je nato na njegovo intervencijo delalo na to, da »Agro - Merkur« ustavi te svoje kupčije. Doseči se pa ni dalo ničesar. Pozneje je naprosil Knez člana nadzorstvenega sveta »Zveze« gosp. dr. Majarona, da naj gre gledat v »Zvezo«, kaj se tam godi z Zveznim denarjem. Ta je tej zahtevi ugodil in prišel do zaključka, da glede »Agro - Merkurja« ni vse v redu. To je bilo decembra 1909. Končno je sklenila »Kmetška posojilnica« ustaviti »Zvezi« kredit. V skupni seji »Zveze« dne 2. decembra 1909 je prišlo to tudi na razgovor. Nekaj tednov pozneje je izvedel, da se je ta sklep tudi res izvršil. Prišel je nekega dne k »Zvezi« in Rožman mu je pokazal v knjigah, da je »Agro - Merkur« res večino svojih obveznosti napram »Zvezi« že plačal. Ostalo je samo še par tisoč kron. S tem je bil Knez zadovoljen, vprašal pa je, kako bo delal »Agro - Merkur« naprj, nakar je Rožman odgovoril, da financira »Agro - Merkur« neki drug zavod; da bi bil ta zavod v Trstu, na tej trditvi ne more obstati, zdi se mu pa, da je govoril o nekem tržaškem zavodu. Nadalje se ni več dosti brigal. Knez se je odpeljal nato na Češko; ko se je vrnil, je prišel Rožman k njemu kot podpredsedniku »Zveze« in mu po-

vedal, da je dr. Žerjav zbolel ter ga prosil, da mu naj da še enega uradnika, ker je bil Rožman takrat blagajnik, knjigovodja in poslovodja v eni osebi. Takrat je prišel v »Zvezo« dr. Lavš, da pregleda knjige in pristegnil se je tudi Peruzzi. Našla sta deficit. Knez je prišel nato enkrat v Agro-Merkur naprej, nakar je Rožmanesel takrat cel kup sklepov za moko, za kakih 150 vagonov. Rekel je, da je to provizijska kupčija in Knez sam se je izjavil, da je kupčija dobra, samo, če se bo dalo od naročnikov dobiti denar in če ne bo moralo iti blago del credere. Knez pa je pregledal nato še kopirno knjigo in je dobil najslabši vtisk o poslovanju »Agro - Merkurja«, ker je našel pisma, ko se graja knjigovodstvo v Trstu, nadalje tudi razne slabe kupčije i. dr.

Ko se je »Agro - Merkurju« odpovedal kredit, se je mnogo govorilo o poročstvu Moravške posojilnice, natančneje mu pa ni znano.

Bayr je bil v načelstvu »Agro-Merkurja«. Knez mu je ukazal, da izstopi iz tega načelstva in on je to obljubil. Naravno pa je, da se je čutil neodgovornega še naprej in je prav verjetno, da je podpisal tudi garancijsko izjavo.

O indirektnem financiranju »Agro - Merkurja« Knez ni vedel ničesar, ter je to izvedel šele pred par dnevi, misli je vedno na neki zavod v Trstu. O Kočevski pa je izvedel šele, ko sta dr. Lavš in Peruzzi končala svoje delo.

Po njegovem mnenju so bili vzroki poloma neveselost, velikanske režije in velik aparat. »Agro - Merkur« je imel po njegovem mnenju 20 do 22 uradnikov in delavcev.

Glede odpovedi kredita Zvezi, omeni, da je bila ta odpoved že spisana, pismo pa se ni oddalo, kljub temu pa se je sklep faktično izvršil.

Rožman se brani proti očitku, da ni povedal popolnega stanja pri Zvezi podpredsedniku Knezu s tem, da se je moral ozirati pred vsem na predsednika.

Knez navaja nadalje, da bi bila splošna denarna kriza itak uničila »Agro - Merkur« tudi brez ponesrečenih kupčij. Ko se je dovolil »Agro-Merkurju« kredit 50.000 K, on kot podpredsednik za to niti vedel ni. Glede poročstvene izjave je vedel samo to, da so se vršila pogajanja tudi je bil Lenarčič pri njem z ono izjavo, ne spominja se pa več, kaj je bilo v tej izjavi. Zvezi pa se listina ni izročila.

Dr. Žerjav ugovarja, da bi se bila vršila 2. decembra 1909 kaka skupna seja Zveze ter ugovarja tudi, da bi bil imel »Agro - Merkur« nastavljenih 20 ljudi, delavcev - dni narjav pa ne gre šteti. Vršila se je nato živahnejša kontroverza med Knezom in Lenarčičem zaradi časa, kdaj je stanoval Lenarčič v Ljubljani, kar se je pa pozneje razjasnilo.

Kot druga priča je bil zaslišan pod prisego g. dr. Fran Windischer. Bil je v načelstvu Zveze slovenskih zadrug do leta 1909. Takrat je bilo pri Zvezi prav malo blagovnega prometa. »Agro - Merkur« se je ustanovil jeseni 1908, ne spominja pa se, če je bila ta zadeva pred ustanovitvijo kdaj v odborovi seji. Izstopil je nato iz načelnštva zveze junija 1909. Ko je on prišel k Zvezi, je bil gosp. Rožman že tam. Sploh pa je bil on vedno proti temu, da bi se bavila Zveza z blagovnim prometom, ker je bil prepričan, da mora priti do hudih konfliktov s trgovci in tudi v svojem svojstvu kot tajnik trgovske in obrtniške zbornice ter kot član trgovskega društva Merkur. Tudi Lenarčič je bil v bistvu istega mnenja.

Pred ustanovitvijo »Agro - Merkurja« se je vršil v pisarni g. dr. Trillerja sestanek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi. Glavna težkoča je bila v izbiri primernega moža, ki bi vodil ta zavod. Tudi njemu se je ponudilo načelnštvo pa je odklonil iz vzrokov, ki jih je že prej označil in ker ni imel nobene gotovosti, da se bo ideja obnesla. Ko je bil designiran dr. Žerjav, so bili vsi zadovoljni, in tudi on ga je poznal kot delavnega moža, o katerem se je splošno govorilo, da ima lepo bodočnost, vendar pa ni bil prepričan, da je dr. Žerjav pravi mož na tem mestu.

Iz odbora Zveze pa je priča izstopil, ko je videl, da se Zveza vedno bolj nagiba blagovnemu prometu in ker se je končno tudi bal, da ne bo imelo to dobrega onca, ker je zelo težko dobiti sposobnih in izvežbanih ljudi za blagovni promet, saj je vendar jasno, da hočejo biti ravno naj-sposobnejši ljudje na tem polju rajši sami trgovci, kakor da bi stopili v službo kake zadruge.

Glede kupčije s senom, ki se je vršila takrat, je gotovo, da je imela Zveza mnogo sitnosti zlasti ker je S. L. S. kupčiji Zveze sila nasprotovala,

prepričan je, da je pri tej kupčiji nekaj izgube.

Leta 1908. je bil dr. Žerjav na vrhuncu. Zveza je lepo napredovala, dobila revizijsko pravico in tudi njegova ideja o blagovnem prometu je prodirala. O ustanovitvi Agro-Merkurja pa priči ni bilo prej ničesar znanega, predno tega ni čital v listih. Seveda je bil cel ustroj ponesrečen, zlasti priči ni ugajalo, da sta bila Rožman in dr. Žerjav skupno angažirana pri Zvezi in pri Agro-Merkurju, kar je imelo tudi pri Zvezi vsled pogoste odsotnosti dr. Žerjava za posledico, da je bil Rožman faktično nekaj načelnik.

O Agro-Merkurju se nekaj mesecev sploh ni slišalo, da bi bil delake kupčije. Pozneje pa je bilo opaziti živahnejše gibanje. Prihajali so trgovci se pritoževati zaradi te nove konkurence in tudi v izvrševalnem odboru je prišla zadeva večkrat na razgovor. Trgovski krogi so bili splošno mnenja, da se to ne bo dobro končalo. Predsednik Lenarčič se je za Zvezo, in gotovo, česar iz lastne izkušnje seveda ne more vedeti, tudi za Agro-Merkurja, zelo zanimal in zavzemal ter storil vse, kar je pri nas sploh mogoče zahtevati od kakega predsednika. Tudi je v pogovorih vedno zadrževal, da dela Agro-Merkur samo agenturne kupčije in nobenih lastnih kupčij. Zlasti je bil tudi proti temu, da bi delal Agro-Merkur konkurenco v specerijski stroki.

Priča je bil leta 1910 v Trstu z Lenarčičem. Imel je takrat opraviti pri pošttem ravnateljstvu; potem je šel Lenarčič po svojih opravkih. Najbrže je bila takrat zrela zadeva s koruzo. Ko se je Lenarčič vrnil, se mu je videlo, da je potrjen zdi se mu, da je moral Lenarčič takrat izvesti stvari, ki mu prej niso bile znane.

O vzrokih nesreče Agro-Merkurja je mnenja, da pridejo v prvi vrsti v poštev prevelike kupčije, ki niso bile v razmerju z lastnimi sredstvi, nadalje pride v poštev, da ni bilo dosti v trgovini izvežbanih ljudi-strokovnjakov, težava kontrole pri blagovnem prometu in velika nesreča leta 1910 ko so cene moke tako kolosalno padle, kar se imenuje s trgovskim terminom baisse.

Na tozadevna vprašanja je odgovoril g. dr. Windischer, da je Bayr sploh malo zahajal k sejam, ker so se vršile navadno ob časa, ko on ni imel dosti časa. — Cene moke, ki je sploh zelo nevarno blago, so padle nepričakovano nizko ter so se izredno dolgo držale na tej nizki stopinji. Gotovo pa je, da so v Budimpešti lažje vedeli, kako se bodo cene obrnile, kakor pri nas. — Da je dr. Žerjav sodeloval pri Agro-Merkurju, ni prav nič izrednega, saj je znano, da pri ogromni večini takih zavodov načelstvo ne obstoja iz strokovnjakov, zato pa mora biti uradništvo dobro. Tudi je naravnost potrebno, da je v vodstvu takega zavoda jurist. — Glede Zelenika, ki je bil trgovski faktor Agro-Merkurja, pravi, da mu je bil znan kot zmožen človek in je bil njegov sloves prav dober, tako da ga je mogel z mirno vestjo priporočiti na tozadevna vprašanja. Znan mu je bil zlasti zato, ker je pisal dobre in praktične članke ter je bilo misliti, da se v svojem poklicu dobro spozna. Tudi je moral imeti v različnih strokah izkušnje in se je moral prav dobro spoznati.

Na nadaljnje vprašanje Rožmana je odgovoril priča, da je imel v času, ko je zahajal redno v Zvezo po naročilu načelnštva, v času ko je bil dr. Žerjav bolan, o Rožmanu in njegovem poslovanju prav dober vtisk in ni zapazil nobenih nepravilnosti. To pa je zahteval, da se vodi o došli korespondenci natančen zapisnik.

Nadaljna priča g. dr. Majarona izpove v bistvu enako, kakor priča g. Knez. Kritika o poslovanju Agro-Merkurja ni bila najboljša in ker je videl, da pada senca tudi na Zvezo, se je podvrgel onemu delu, o katerem je že govoril Knez. Tudi on citira nadzorstveno in odborovo sejo z dne 2. decembra, ki jo pa označi dr. Žerjav kot nekaj občni zbor. Da izigine vsako očitjanje, je bil priča mnenja, da je najboljši, če vsak kredit Agro-Merkurja pri Zvezi izigine. Razgovor je bil prav živahen. Končno so izjavili člani Agro-Merkurja, da si bodo preskrbeli druga sredstva.

Zapisnik te seje, ki ga predloži zastopnik Zveze slovenskih zadrug g. dr. Tavčar, se prebere. Zapisnik ni podpisan.

Priča si je pozneje zaradi orientacije napravil nekaj kataster v Zvezi včlanjenih zadrug in njih obveznosti. Glede Agro-Merkurja ni imel takrat tolike pozornosti, ker se je reklo, da bo imel itak kmalu občni zbor. Junija 1910 je prišlo nadzorstvo tudi na konto Agro-Merkur. Priča je zanimalo, koliko je že plačanega dol-

ga. Rožman je rekel, da je stanje prav lepo. Ko pa je priča dr. Majaron videl vpisanih vse polno menic kot plačilo, je vprašal, kako pride do tega, da vpisava menice na ta način. Rožman je nato povedal, da so nekatere menice reeskontne, druge pa v depoziti, kar se je priči zdelo zelo nepravilno. Pozneje je Rožman priči poklical k sebi ter mu je povedal, da je vse v gotovini pokrito, o čemer pa mu bo dal dr. Žerjav pojasniti. Dr. Majaron je potem šel v kavarno Evropa, kjer je dobil dr. Žerjava, ki mu je pokazal pismo Moravške posojilnice, s katerim daje ta Agro-Merkurju do 200.000 K kredita. S tem je bilo pokrito dano in priča se je vrnil ter povedal ostalim, da je vse v redu.

Dr. Majaron nato razjasni še, kako je prišel dr. Lavš v Zvezo in delal poskusno bilanco pri kateri pa mu je manjkalo pokritja za okoli 400.000 K. Šele pozneje so se našli vpiski, ki izkazujejo nekako to vsoto, ki jih je dolgoval Agro-Merkur v korist Zvezi. Nato sta se odpeljala dr. Lavš in Peruzzi na Vrhniko, da obvestita Lenarčiča o tem, kar sta našla.

Končno opozarja dr. Žerjav, da je bila seja 2. decembra le nekaj občni zbor, na katerem ni moglo priti do kakega sklepa, ker je bila večina na njegovi strani. Takrat se je bil najhujši boj med obema strujama.

Prebrala so se nato izpovedi gg. dr. Trillerja, dr. Tavčarja, Lillega, Lenčeta, Ribnikarja in dr. Novaka. Izpoved g. dr. Trillerja se bavi predvsem z ustanovitvijo Zveze in s službenimi razmerji dr. Žerjava. Izpoved g. dr. Tavčarja posveča pozornost razmerju med Agro-Merkurjem in Zvezo ter slika motive in posledice vstopa priče v Zvezo slovenskih zadrug. Izpoved g. Lenčeta se nanaša na razgovor z Rožmanom, izpoved g. Lillega na trgovske zadeve zlasti na odpoved kredita, in izpoved g. Ribnikarja se bavi poglavito s privatnimi razgovori z dr. Žerjavom in z njegovimi osebnimi stiki. Izpoved g. dr. Novaka končno pojasnjuje nekatere interne zadeve Zveze.

Zaslišan je bil nato priča g. dr. Lavš, ki se na željo obtoženega Rožmana zapriseže. Izpovedka slika okoliščine, kako je prišlo do njegovega začasnega nastavljanja pri Zvezi. Dobil je ta nalog od Kreditne banke, ker je bil dr. Žerjav zbolel. Izpovedka se je sicer branil, končno pa je moral vendar prevzeti to mesto. Ko je prišel v Zvezo, je bila njegova prva skrb, da je napravil poskusno bilanco, kjer pa je našel primanjkljaja 400.000 K. Takoj je vprašal Rožmana, če ve pojasniti to diferenco, in dobil je za odgovor, da mora biti to razvidno iz knjig. Šel je nato na stanovanje dr. Žerjava in tudi on mu ni vedel povedati, kje naj išče ta deficit. Še enkrat je sestavil bilanco in to pot bolj podrobno, kljub temu je primanjlovalo še nad 350.000 kron. Nato je sklical sejo načelstva Zveze ter pojasnil zadevo, nakar mu je načelstvo na njegovo zahtevo pridelilo za to delo še Rožmana in Peruzzi. Izpraševal je tudi Pečarja in bil pri dr. Žerjavu še enkrat ali dvakrat. Rožman je trdil vedno le, da je treba še iskati in kljub temu, da je priča izrekel mnenje, da mora imeti Agro-Merkur večji konto, ni dobil pojasnila. To sumnjo je izrekel priča vsled splošnih govoril. Zopet se je napravila bilanca in zopet s istim rezultatom. Nato je priča neko nedeljo popoldne pričel z delom na velikem dnevniku, dočim je do tedaj vporabljal za svoj surov račun knjigo tekočih računov. Takrat je bil navzoč tudi g. dr. Novak in priča je rekel proti njemu, da je prepričan, da se mu kaka knjiga skriva, morda niti ne iz zlobnega namena. Pozneje je prišel Rožman k priči in je povedal, da se dela pri Agro-Merkurju bilanca in da se mu zdi, da bodo Agro-Merkurjeve obveznosti vendar večje. Nato je šel dr. Lavš h gospodični v Agro - Merkur, ki je imela ravno s tem opraviti ter jo je vprašal, koliko ima Agro-Merkur zabeleženega na Zvezo. Povedala je, da nekako 400 tisoč kron. Nato šele je prišlo do tega, da je dobil dr. Lavš knjigo, ki je bila zaklenjena v neki omari, iz knjige pa so bili iztrgani trije listi. Izročil jo je g. Pečar. Pečar je takrat rekel, da je imel nalog, da knjige priči ne pokaže. Da obvestita o tem, kar sta našla, sta se odpeljala dr. Lavš in Peruzzi z vednostjo g. dr. Majarona na Vrhniko k Lenarčiču. Lenarčič je bil očitno od te vesti presenečen ter je bil takoj pripravljen priti v Ljubljano. Vršila se je potem takoj seja, pri kateri je Rožman zopet izjavil, da Agro-Merkur ne dolguje Zvezi direktno več kakor nekako 70.000 kron. Pri tej seji se je sklenilo Rožmana odpustiti.

Dr. Lavš pove nadalje, kako je šel pomiriti Kočevsko posojilnico in katere zabeleške glede Kočevske je našel v knjigah. Glede menic izpove enako, kakor prej že obtoženci in priče.

Glede vzroka poloma je mnenja, da je bilo v prvi vrsti krivo nepoznanje trgovine, kar se je pokazalo tudi pri nakupu žlindre.

Na zadevna vprašanja pove priča, da ni imel nikdar časa, da bi bil opazil kako gibanje proti sebi.

Dr. Žerjav pravi, da je pač vprašal dr. Lavša pri njegovih posetih pri njem za vse knjige, ki bi bile prišle v poštev pri sestavi bilance in da mu je dr. Lavš potrdil, da je te knjige imel v rokah, ni pa vedel, da je bilo iz ene iztrganih več listov.

Priča dr. Lavš je bil za likvidacijo, ker jo je smatral za mnogo boljše, kakor konkurz.

Na Rožmanovo vprašanje, če bi se ne bila dala dognati razlika, ki jo je našel dr. Lavš, iz knjig, mu je odgovoril, da bi bil gotovo prišel na to razliko, vendar takoj izpovedka na to ni mogel priti, ker se mu je delo onemogočalo, oziroma otežkočalo, namesto da bi se bilo olajšalo. O kaki garancijski listini mu ni ničesar znanega.

Izpovedi priče Peruzzi so se odpovedale vse stranke.

Končno je stavil zastopnik dr. Mandič predlog, da se zasliši dr. Pucher glede velikanske krize pri moki v Trstu, ker je bil zastopnik Elizabetnega mlina, ter zahteva, da naj se izpopolni mnenje tržaške trgovske zbornice. Državni pravdnik se temu protivi.

Obravnava se je nato prekinila ob en četrt na osem zvečer ter se je nadaljevala danes dopoldne ob 9.

Predsednik poroča o sklepu, da se zavrne predlog glede dokaza velikanske baisse. O tem se je sodni dvor prepričal in bo to upošteval pri izračunavanju, koliko pride to v poštev pri izgubi.

Priča Josip Božič izpove, da je kot uslužbenec »Agro - Merkurja« — bil je kletar — prevzel klet leta 1910., skrbel tudi za razpečevanje. Bilo je vse, kar je bilo v kleti, v redu. Kupčija z vinom je bila dobra. Vino bi bilo dalo kakih 20.000 K dobička. Največ se je briga za to dr. Žerjav, Lenarčič ni prišel, razen pred otvoritvijo konkurza. Konjaka sta bila narejena samo dva sode, kakih 1200 litrov, razpečavalo se ni nič. Napravila se je šele poskušnja. Če bi se prodalo, bi bil dobiček. Destilata je bilo mnogo. Razpečavalo bi se bilo šele jeseni. Pri bilanci je bilo difference med nakupno ceno in prodajno ceno čez 20.000 K. Pri bilanci dne 31. avgusta je dal on podatke za zvišanje cene v bilanci.

Prebrala se je izpoved skladiščnika Frana Kozine.

Priča Rudolf Zitterschlagger, sedaj skladiščar pri »Gospodarski zvezi« izpove pod prisego, da je bilo v skladišču neredno vloženo, marsikaj je bilo zunaj. Knjig ni videl. Petroleja je precej izteklo, zakrivil je baje Zelenik, boleti so bili pri Severju spravljani, zato ni mogel dobiti denarja na mitnicah nazaj, kar je povzročilo kakih 700 K škode. Pri inventuri je sodeloval trikrat, cene je postavil po Severjevem naročilu. Orehov in tropin se je pokvarilo kakih 50 vreč. Delavci so bili stalno nastavljeni in so imeli od začetka dosti dela.

Prebere se izpoved Danila Cerrarja.

Priča Terezija Bohinc je bila pri »Agro - Merkurju« kot knjigovodka. Zelenik je bil takrat pisarniški vodja, potem je prišel Sever. Ona je vodila razne knjige, kaj se je pa sklepalo, ni vedela. O posebnem kontu »Agro - Merkur« — Kočevje ni vedela. Seje niso bile v prostorih »Agro - Merkurja«. Zaradi deležev šentjanske družbe je dr. Žerjav dal število znižati. Pozneje je prišel ravnatelj premogokopa in se je izjavil, da ne mara imeti nobene delnice. Bilance je sestavila ona. Popravljal jo je Rožman na podlagi prijav, četudi niso vsi plačali. Šla je meseca avgusta pomagat v Trst. V Trstu se bilanca ni izgotovila. Le s težavo se ji je posrečilo napraviti tam bilanco. Zadnje bilance ni delala ona. Za bilanco so bile inventure na razpolago. Tržaško poslovanje je ji ni zdelo pravilno. Zelenik ji je delal pri bilanci težkoče ter je celo pisal ekspresno, da ne rabi nobenega špijona. Ona misli, da je kriv Zelenik, ki je samolastno postopal.

Rihard Sever, trgovec v Goricah, izpove pod prisego, da je bil najprej trgovski potnik, potem na mestu Zelenika. Pozneje je naročeval tudi nekaj blaga, koruzo in pšenico. Žlindro je on prodajal, zdela se mu je množina prevelika. Zadnji čas je občutil tudi denarne težkoče. Pri bilancah ni sodeloval, pač pa pri inventurah, v trgovskem oziru se je napravila po dnevnim vrednostim. Glede bolet ne ve, kaj je bilo z njimi, ve pa, da so jih enkrat iskali.

Dr. Tavčar opozori Cohena, da je »Zveza« dobila dve partiji plačani

iz skladišča v Trstu. Eno partijo je »Zveza« prevzela.

Priča Albin Pečar, tajnik Zveze, izpove pod prisego, da je kot knjigovodja »Zveze« vodil en sam konto za »Agro - Merkur«. Februarja se je izvršil prepis na Kočevsko. Pove, kako so se vršili ti vpisi. Na Moravški se je odpisovalo samo vplačevanje v gotovini, na Kočevski pa dobropisi.

Knjige niso bile zaklenjene. Konto Kočevje se je reklo, da se bo koncem leta prenesel na Kočevje, reklo se mu je, da vodi pravzaprav samo za Kočevje in ta knjiga ni nikomur mar.

Dr. Majaron je zahteval glavno knjigo tekočih računov. Dr. Žerjav mi je takrat rekel, da Kočevska knjiga ne spada zraven. Takrat ni o tem nič premišljeval naprej. Ko je prišel dr. Lavš, mu je Pečar dal žurnal. Na račun Kočevje ga ni opozoril. Vprašal pa je Rožmana, ali naj da tudi to knjigo. Rožman je rekel, da ne. Takrat se mu je zdelo čudno in je šel k dr. Žerjavu, ki mu je rekel, da bi bila neumnost, prikrivati knjigo, dal pa je poklicati Rožmana. Ko se je Rožman vrnil, je rekel, da se knjiga ne pokaže. Pečar je takrat zbolel in je bil bolan 4 dni; ko se je vrnil, knjige ni več našel. Vprašal je Rožmana, če ve, kje je, pa je rekel, da ne. Šele pozneje je povedal sluga Pečarju, da sta Rožman in Reicher imela knjigo v roki in jo zaprla v Reicherjevo miznico. Pečar je potem našel knjigo v miznici revizorja Reicherja ter jo izročil dr. Lavšu. Glede Kočevja mu je rekel, da se bo konto »Agro - Merkur« — Kočevje pozneje prenesel v posebno knjigo in da vodi ta konto samo za Kočevje. Ti listi naj bi se bili prepisali v drugo knjigo zato je po naročilu Rožmana, na njegovi mizi in pod njegovim nadzorstvom iztrgal one liste. Listi se niso iztrgali, da bi se prikrili ali uničili.

»Agro - Merkur« je bil že zapadel reviziji, ta se pa ni izvršila. Revidirati bi bila morala Rožman in Reicher.

Preberejo se izpovedi prič Miška Reicherja, Jožeta Jenka, izpisek iz zadržnega registra Kočevske, zapisnik Kočevske pri pristopu Bayra in Žerjava.

Konrad Reicher, uradnik pri obrtnem pomožnem društvu v Ljubljani, je bil svoj čas tajnik Kočevske posojilnice. Ko je dne 1. julija 1910 vstopil, ni vedel ničesar o »Agro-Merkurju«. Prišel je neki dan dr. Žerjav v pisarno, kjer je bilo načelstvo zbrano. Narekoval je njemu dve pismi, na vsebino se ne spominja. V Ljubljani je izvedel, da je Kočevska tako obremenjena, ter to v Kočevju povedal. Odborniki v Kočevju o tem niso ničesar vedeli. Dr. Žerjav pravi, da je bil že prejšnji dan v Kočevju, in da je Reicherju pisal tri dni prej, da naj skliče sejo. Dr. Žerjav očita priči krivo pričevanje. Priča pravi nadalje tudi, da ni razumel, kar je pisal in da vsebine pol leta nobeden ni razumel.

Ludovik Bachmayr ni razumel, za kaj je v Kočevju šlo. Njegova izpoved je zelo zmedena. Preberejo se izpovedi Janeza Hrašovca, Alojzija Knausa in Arturja Kajfeža, izpisek iz zapisnika Moravče.

Janko Tomaž je bil načelnikov namestnik pri Moravški posojilnici ter je sam, brez seje, dal na pismeno prošnjo garancijsko izjavo. Dotična korespondenca se prebere.

Obravnava se prekine za par minut, nakar prebere predsednik nekaj točk iz procesnega akta šentjanske premogokopne družbe. Glede pristopa je izpovedal ravnatelj, da je družba pripravljena pristopiti samo, če se prej napravi sklep za kupčijo s premogom.

Ravnatelj Ernst Gmeiner izpove, da je bil za kupčijo z »Agro-Merkurjem«, ker je upal dobiti na ta način naročila za mesto in za mestna podjetja. Pogajal se je zlasti z dr. Žerjavom. Zadržki so bili končno le formalni, ni pa mogel sam ničesar skleniti. Poslal je pač pristopno izjavo podpisano, pa neizpolnjeno »Zvezi«. Zahtevalo se je tudi, da se vodi knjige za premoženo ločeno, kar pa se ni zgodilo. »Agro - Merkur« je dobil 5 K od vsakega vagona in še gotov delež na dobičku.

Zadeva Puc se dogovorno ne prebere. Preberejo pa se nekateri konkurzni spisi, zahtevke »Zveze« v znesku 560.094 K 64 vin., dopisi Kočevske, pismo Bayra in nekateri odstavki iz razsodbe najvišjega sodišča.

Državni pravdnik zahteva, da se zasliši gosp. dr. Tavčar. Predsednik vpraša, ali naj se priča zapri-seže.

Dr. Tavčar: Jaz sam zahtevam zaprisego, ker nočem, da bi se mi moglo kaj očitati in govoriti različne stvari. Nato izpove sledeče: Moralo je biti enkrat koncem januarja 1910, ko smo imeli že toliko strahu zaradi »Agro - Merkurja«, ko je bilo sklenjeno v eksekutivi, da »Zveza«

ne sme dajati »Agro - Merkurja« nadalje denarja. To ni bil seveda noben pravovrsten sklep, marveč le neki moralni pritisk. Prišel sem pozneje z Lenarčičem skupaj in sem ga vprašal, ali je stvar urejena in on mi je rekel, da je dobil »Agro - Merkur« dva zavoda, ki mu dajeta denar, »Zveza« pa je izven rizika. Ali je imenoval Kočevsko in Moravsko, tega ne morem trdit. Meni pa se stvar vendar ni zdela dobra in rekel sem Lenarčiču: Boš videl, da bo konec ta, da boste sedeli še na zatožni klopi. Lenarčič pa se mi je zdel naravnost zaljubljen v »Agro - Merkurja«. Ne vem, če je bilo to takrat, pa rekel je: »Če bi ne bilo »Agro - Merkurja«, bi se moral ustanoviti.« Kar se pa tiče dr. Žerjave, se mi smili. Spominjal se bo, da sem mu rekel: Nikar ne mislite, da boste prišli z glavo skozi zid. Če drugega ne bo, boste berači in če živite do sodnega dne. Danes se je to že uresničilo.

Lavrenčič izjavi nato, da je Kneza napačno razumel in da je mislil, da je izvedel Knez o indirektnem financiranju od Hribarja, zato je rekel, da je ta trditveni laž.

Dr. Tavčar mu pojasni, da je rekel Knezu, da sklepa iz gorenjih besed Lavrenčičevih, da je Lavrenčič vedel za indirektno financiranje.

Zagovornik gosp. dr. Mandić zahteva, da se pokliče cela vrsta prič, ki bodo dokazale, da je bil dr. Žerjav že dan pred sejo v Kočevju in da so člani načelnika Kočevske vedeli, kaj podpisujejo. Predlaga to zato, ker je očital dr. Žerjav nekaterim pričam krivo pričevanje v silobranu, ker je moral varovati svojo čast.

Državni pravnik formalno prizna, da je res, kar trdi dr. Žerjav, kar se tudi zabeleži.

Dr. Žerjav zahteva nekatera navodila večštevju, zlasti da se bo dokazalo, da je med zadnjima dvema bilancama v Trstu izginilo blaga za 20.000 K do 25.000 K.

Razne stvari.

* Ruska »sveta Johanna«. Iz Petrograda poročajo: Porotno sodišče je po enajst dnevi tajni razpravi obsodilo Darjo Smirnovu, ki se je nazivala »Mater božja«, zaradi goljufije, bogokletstva in blasfemije, v izgnanstvo v Sibirijo. Ravnotako je bil obsodjen tudi njen pomagač mizar Šmetev. Sin sleparke je dobil osem mesecev ječe. — V Ljubljani je bila na vodiška Johanna obsojena ne zaradi bogokletstva in blasfemije, marveč samo zaradi sleparije na par mesecev. Njeni pomagači pa se še danes izprehajajo prosti in zadovoljni.

* Zdravstveno stanje švedskega kralja. Iz Stockholma poročajo: Zdravstveno stanje kralja Gustava se je v zadnjih dneh zelo poslabšalo.

* Špijonaža na Nemškem. Iz Frankobroda poročajo: Iz tajnega urada tukajšnjega poveljstva 18. vojnega zbora je izginila zelo važna listina. Oblast je izvršila več hišnih preiskav, toda vse so bile brezuspešne.

* Nesreča na morju. Iz Southampton poročajo: Angleški parnik »Gaudent« je zadel ob dansko ladjo »Niels Joel«. Slednja je takoj potopila. Od moštva so rešili le enega moža, vsi ostali so najbrže utonili.

* Legar v Plzinju. Iz Plzinja poročajo: Ker se je v zadnjem času pripetilo več slučajev legarja, je moral magistrat izdati več izjemnih naredb. Več vodnikov so uradno zaprli. Magistrat je izdal ukaz, naj prebivalci jemljejo vodo le iz onih vodnikov, ki jih je magistrat za zdrave označil.

* Proces proti grofici Tiepolo. Iz Rima poročajo: Dne 30. marca se je začela razprava proti 32letni soprogi stotnika Oggioni, rojeni grofici Tiepolo, ki je dne 28. novembra pr. I. ustrelila slugo svojega soproga. Grofica trdi, da je sluga udril v njeno spalnico ter se vrgel nanjo.

* Špioni. »Moravski Denik« poroča iz Opave: Delavec Parusa, ki je svoj čas kot aktiven vojak za časa balkanske krize zaplil »Živio Srbija!« in bil vsled tega dalj časa zaprt, se je v ječi seznanil z Rusom Kasirjem. Ko sta zapustila ječo, sta vršila špijonažo za Rusijo. Oba so aretirali.

* Umor. Iz Kiela poročajo: 25. julija 1908. so našli steklarja Ludovika Schmidta obešenega. Mislili so tedaj, da je izvršil samomor. Pred par dnevi pa so aretirali njegovo vdovo. Njen sedemnajstletni sin jo je ovadil, da je njegova mati zadavila očeta z vrvmi ter ga potem obesila.

* Predebel obtoženec. Iz Berlina poročajo: Pred sodiščem v Meiningu se je dogodil slučaj, ki ga pač ne pozna zgodovina. Obtožen je bil trgovec z živino David, ki je tako debel, da ne more iti iz svojega stanovanja. Sodna obravnava se je vsled tega vršila v njegovem stanovanju.

* Grozen samomor. Iz Madrida poročajo: Veletrgovec Savator Lo-

pez je vsled nesrečnih špekulacij izgubil vse svoje premoženje. Vsled tega je sklenil, da izvrši samomor. Zlezel je na vrh stolpa katedrale ter skočil z njega. Njegovo truplo je padlo na žico električne železnice. Pri tem mu je žica odtrgala glavo, ki je odletela v biljardno sobo bližnje kavarne.

* En milijon za Amundsen. Iz Kodanja poročajo: Amundsen je poslal danskemu parlamentu petico, v kateri prosi za državno podporo v znesku enega milijona kron za novo ekspedicijo na severni tečaj. V peticiji pravi Amundsen, da so izdatki že zelo preokročili njegove finančnice moči in da bi ne mogel podvzeti nove ekspedicije, če mu ne dovolijo podpore.

* Tajinstven umor. Iz Sofije poročajo: V Tirnovu je bila na tajinstven način ustreljena soproga ruskega polkovnika Baglovskega. Sedela je s svojim soprogom pri večerji, ko so se zaslišali na hodniku koraki. Polkovnik je šel ven. V tem hipu je bila njegova soproga, rojena Bolgarka, ustreljena. Polkovnika so prijeli, ker je osumljen, da je udeležen pri umoru.

* Sami vohuni. Na Dunaju sta bila obsojena zaradi vohunstva bivši železniški uslužbenec Florijan Lindner iz Bregeca in vpokojeni policijski agent Julij Petritsch iz Pontablja. Lindner je dobil dve leti, Petritsch pa dve leti in pol. Posebno ginljivo je, da je c. kr. policijski agent šel med vohune! Še bolj ginljivo pa je, da je bil uradnik dunajskega ministrstva zunanjih del dr. pl. Grabianski iz službe odpuščen, ker je baje preveč škilil v Srbijo.

* Zakoni diplomatov. Nemški konzularni tajnik v Tangerju dr. Oton pl. Wesendonck je moral izstopiti iz službe, ker se je poročil s hčerjo portugalskega poslanika konteso Marijo José da Silva Ferrao de Carvalho Martens. V Nemčiji je Bismarck uveljavil princip, da se diplomat ne sme poročiti z inozemko. Če jo pa poroči, mora izstopiti iz službe. Toda izjeme so povsod. Bivši kancelar knez Bülow je imel namreč za ženo Italijanko. Ta zakon je baje tudi vplival na zavezniško razmerje Nemčije in Italije.

* Irredentistične demonstracije v Roveretu. V Roveretu so se dogodile večerji ponoči velike demonstracije. Komite italijanskih vseučiliščnikov je sklical zborovanje, na katerem so posl. Malfatti in drugi govorniki ostro napadali vladu zaradi laške pravne fakultete. Nato je prišlo do velikih demonstracij proti ravnatelja gimnazija in realke, ker sta dovolila, da se srednješolci udeležujejo dijaških iger pod vodstvom vojaštva. Demonstranti so imeli irredentističen značaj in so bile naperjene predvsem proti vojaštvu.

* Interesanten eksperiment z brezžičnim telefonom. Iz Pariza poročajo: Prav posebno interesanten eksperiment z brezžičnim telefonom so napravili v soboto na Eiffeljevem stolpu. S pomočjo novega aparata, ki ga je izumil Marconi, se je posrečilo, z vso natančnostjo slišati petje nekega tenorista, ki je pel s spremljevanjem godbe v Laeknu pri Bruslju, torej 360 kilometrov od Pariza. Čeprav je brezžična postaja na Eiffeljevem stolpu neprenehoma dobivala brezžične brzojavke, se je vendar petje slišalo izvanredno natančno, seveda so bile posamezne besede nerazumljive. Tudi spremljevanje se je dobro slišalo.

* Albanska himna. Za sprejem kneza Viljema Wieda v Draču so naročili mestno godbo iz italijanskega mesta Bari. Njen kapelnik Vondella je vporabil to priliko, da izpolni občutno vrzel v himnah evropskih narodov, ter je zložil »albansko himno«. Skozi tri dni, ko je bila italijanska godba v Draču, so igrali to himno po dvajsetkrat, tridesetkrat na dan. Sinovi albanskih gor so začudeni poslušali, čemu jim ti tuji vedno in vedno igrajo eno in isto pesmico, toda vse to jim nič ne pomaga. Imajo »svojo« himno in morajo se na njo navaditi. Zložena je v tempu korčnice in je precej temperamentna.

* Spor o damskem plašču pred najvišjim sodiščem. Z Dunaja poročajo: Najvišji sodni dvor se je 27. t. m. pečal s pritožbo konfekcijske firme, ki je dobavila neki dami plašč iz kožu-hovine za ceno 450 K. Dama pa je plašč vrnila, ker ji ni dobro pristojal. Firma je izjavila, da hoče plašč popraviti, toda dotična dama je ostala pri svojem prvotnem sklepu ter izjavila, da ni obvezana, hoditi opetovano k preiskušnjam. Sodni dvor je zavrnil pritožbo konfekcijske firme. V motivih je izjavilo sodišče, da odločuje, je-li se da plašč popraviti ali ne, ker dama ni obvezana opetovano hoditi k preiskušnjam. Vsled tega je imela pravico, odstopiti od pogodbe.

* S sanmi po sladkorju. Tak izlet slika Old Nick v listu »Petersbur-

ger Herald«. Cesarica Aleksandra Feodorovna, soproga carja Nikolaja I., se je zelo rada vozila s sanmi. Nekdaj je pravila v navzočnosti barona Stieglitz, tedanjega upravitelja ruske državne banke: »Škoda, da so izleti na saneh poleti nemogoči!« — »Veličanstvo naj samo ukaže in priredili se bodo izleti na saneh tudi poleti!« je odgovoril baron kot kavalir. — »Kako? Izlet na saneh poleti in v tej vročini?« je začudeno vprašala cesarica. — »Če me veličanstvo v nedeljo blagovolijo počastiti s svojim obiskom, tedaj bo prav gotovo prirejen izlet na saneh.« — »Nato sem v resnici radovedna.« je odgovorila cesarica. In izlet na saneh se je faktično vršil: seveda ne po snegu, marveč po sladkorju. Baron je imel namreč največje tovarno za sladkor na Ruskem in je dal nasipati drevored svojega velikega parka z zdrobljenim sladkorjem. Sladkor je potem daroval svojim sosedom, ki so ga kaj kmalu pobrali.

* Politika škoduje želodcu. V dvoranih ameriškega senata se po najnovšem ukazu ne sme kaditi. To prepoved je dosegel senator Tillmann, kateremu se je pridružila večina senatorjev. Da bi motiviral svoj predlog, je izjavil Tillmann, da bi se sicer ne mogel udeleževati sej, ker mu dim cigar in cigaret škoduje. Pri tej priliki je senator Tillmann tudi poudarjal, da žive zakonodajalci zdravju škodljivo življenje, ki ga jim v Washingtonu naravnost vsilijo.

* Od one dobe — so ravno štiri leta od tega — kar me je zadela kap in sem čital v časopisih poročila o sebi, je pravil Tillmann, »je pomrlo trindvajset naših tovarišev. Pripravljen sem, da je ta velika umrljivost samo posledica načina našega življenja v Washingtonu. Vsaj je to brezkončna vrsta banketov, južin in obiskov. Prav mnogim senatorjem bi se moglo napisati na nagrobni kamen: »Živel je zelo dobro, toda zelo nerazumno in je umrl, ker je preveč jedel.« Če bi si moji gospodje tovariši vzeli moje besede k srcu, mogli bi si podaljšati življenje za par let.«

* Štedljivi kralji. Med vsemi vladarji se brezdvomno odlikuje angleški kralj vsled priprostitih in malih svojih zahtev. Tako je natančen in štedljiv, da ne trpi v sobah preprog in da hodniki ne smejo biti zakurjeni. Živi skoro popolnoma vegetarijansko in ima veliko antipatijo do francoske kuhinje. Tudi francoska vina ne smejo biti na njegovi mizi. V Windsorju stanujejo princezinje v stranskem delu gradu. In če hočejo priti k svojim roditeljem, morajo iti čez dvorščice. Še bolj štedljiva je pa kraljica. Občlena je vedno le v črno svilo. Dnevni red je natančno predpisan. Natančno ob osmih jutraj gre kraljevska rodbina v kapelico, ki se nahaja v gradu, k službi božji, ki traja eno uro. Nato se sprehaja po parku. Ko se vrnejo iz parka, gre vsakdo po svojem delu. Ženske se bavijo skoraj edinele z ročnimi deli. Zvečer čita kralj časopise ali pa tudi iz sv. pisma. Tuintam igrajo tudi karte, toda nikdar ne za denar. Če plešejo, tedaj plešejo vedno le narodne pleske. Ko se približa ura spanja, tedaj poljubi kralj otroke na čelo. Princezinje pa poljubijo materi roko, na kar gre vsak v svojo spalnico. Kakor se vidi, ni prav prijetno in zabavno življenje angleških princezinj.

* Mnogojedci. Proti napetju jeter, zlasti pri ljudeh, ki se malo gibljejo, se rabi »Franc Jožefova« grenčica vsak dan kozarec nekoliko segrete. S povečanim gibanjem črevesa, kar povzroči močno salinski zdravilni vrelc, se obtok krvi v spodnjem delu telesa bistveno pospeši, s čimer izginejo neprijetne prikazni in ima bolnik že v kratkem občutek olajšanja. Prof. pl. Rokitsky je po izkušnjah, dognanih na medicinski kliniki vseučilišča v Inomestu, dognal, da Franc Jožefova voda, ne da bi povzročila težkoče, učinkuje hitro in zanesljivo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Radi odprave ustave na Češkem.

Dunaj, 1. aprila. Pred državnim sodiščem se vrši danes razprava na pritožbo bivših čeških deželnih odbornikov proti uvedbi upravne komisije na Češkem. Obenem se je pritožil tudi odvetnik dr. Krovský radi kršenja po državnih osnovnih zakonih zaježene deželne avtonomije. Pritožitelje je zastopal odvetnik dr. Srb. V svojih izjavanjih je naglašal, da cesarski patent ni smatrat kot redno promulgirani zakon, marveč kot enostavno naredbo, ki nima zakonske moči in temelji na zakonih, marveč je cato kršenje državne in deželne avtonomije. V vlad-

nem protispisu, ki je zelo kratek, se pobija naziranje pritožbe, češ, da državno sodišče ni kompetentno, ker je cesarski patent emanacija krone, ne pa naredba; vrhu tega pa je cesarski patent bil izdan v izvrševanju državnega zasilnega prava, s čemer pa se niso kršile pravice ne deželnih odbornikov, ne deželne avtonomije. Dr. Srb je svoja izvajanja pričel v češkem jeziku. Predsednik ga je pozval, naj govori nemško, da ga bodo razumeli vsi člani državnega sodišča. Dr. Srb se je temu pozivu vklonil. Državno sodišče bo svojo sodbo izreklo najbrže šele prihodnji mesec.

Oktroa državnoborskega poslovnika.

Praga, 1. aprila. Listi poročajo, da se v kratkem sestane komisija, ki ji je vlada poverila nalogo, da sestavi nov državnoborski poslovnik. Novi poslovnik bo nato vlada oktroyirala potem § 14.

Ogrski ministrski predsednik na Dunaju.

Dunaj, 1. aprila. Tu se mudijo ogrski ministrski predsednik grof Štefan Tisza. Pravijo, da ima njegovo bivanje zgolj privaten značaj in da razpravlja z grofom Berchtoldom samo o nekih docela privatnih zadevah. V madžarskih opozicijskih krogih pa zatrjujejo, da je bil grof Tisza poklican na odgovor radi članka grofa Karolyija, ki je vzbudil zlasti v Parizu veliko pozornost.

Križarenje avstrijske eskadre.

Trst, 1. aprila. Prva divizija avstrijske eskadre, obstoječa iz večoklopnice »Viribus unitis« in »Tegethoff« ter križarke »Zrinski« je odplula v vzhodno Sredozemsko morje, kjer bo križarila okrog dva meseca. Značilno je, da se eskadra ne bo ustavila v nobenem grškem pristanišču. Prvo pristanišče, kjer se bo usidrala, je Smirna.

Krojaška stavka v Gradcu.

Gradec, 1. aprila. Krojaški pomočniki so sklenili, pričeti s stavko. Danes je vstopilo v stavko 700 krojaških pomočnikov.

Sporazum na Angleškem?

London, 1. aprila. V političnih krogih zatrjujejo, da je z vso gotovostjo računati na to, da pride glede homerulskega vprašanja, torej tudi glede Ulstra, do kompromisa med liberalci in konservativci.

Vstaja v Mehiki.

New York, 1. aprila. Po brzozajavnih poročilih iz Mehike so vstahi včeraj z naskokom osvojili mesto Tereon.

Plovba na Panamskem kanalu.

Washington, 1. aprila. Reprezentacijska zbornica je danes sprejela po burni debati z 248 proti 162 glasovom zakonski načrt o prosti plovbi na Panamskem kanalu.

Stavka v Ameriki.

London, 1. aprila. V državi Ohio je izbruhnila generalna stavka delavstva. Danes je stopilo v štrajk 50.000 delavcev.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Dunaj, 1. aprila. Francoski listi poročajo, da je mednarodna kontrolna komisija za Albanijo zahtevala predjem v znesku deset milijonov kron, ki naj se pokrijejo z blaginjskimi nakaznicami, plačljivimi v šestih mesecih. Albanska vlada je stavila predlog, naj se ji da dvainpol milijona od tega posojila na razpolaganje. Komisija pa ima proti temu predlogu pomisleke.

Pariz, 1. aprila. »Temps« poroča iz Drača: Holandski polkovnik Thompson je bil odpoklican. Majorja Devereja so poklicali iz Valone v Drač in bo najbrže naslednik Thompsonov.

Berolin, 1. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča iz Petrograda: Sem so došle iz Albanije oficijalne vznemirjajoče vesti, ki govorijo o anarhističnih razmerah v večjem delu Albanije. V Draču seveda Esad paša prevladuje položaj, v ostalem delu Albanije delujejo privrženci Kemala beja in agenti mladoturškega komiteja. Te razmere in pa vstaja v Epiru ustvarjajo položaj, ki ga tukaj nasledujejo s skrbjo.

Albanski poslanik na Dunaju.

Drač, 1. aprila. Za poslanika na Dunaju določeni Sureji bej je dobil od avstro - ogrske vlade agrima in odpotuje že v nekaj dneh na svoje mesto.

Poklonstva albanskemu knezu.

Drač, 1. aprila. Včeraj je prišlo semkaj 300 Albancev iz pokrajine Mati, da se pokloni vladarju in njegovi soprogi. V kratkem prispe semkaj tudi princ Prenk Bil Doda, znani poglavar katoliških Miriditov.

Albanska vlada v skrbih.

Drač, 1. aprila. Vesti, ki dohajajo iz Epira in poročajo o krvavih spo-

padih med Albanci in epirskimi svetimi bataljoni, povzročajo albanski vladi velike skrbi. Včeraj je imel ministrski svet sejo o tem, a ni prišel do nobenega zaključka. Esad paša je predlagal, naj bi se osnovala proti Epirotom prostovoljne albanske čete.

Potočeni Albanci.

Belgrad, 1. aprila. Albanske čete, ki so plenile in požigale v podrinskem okraju, so bile razpršene in popolnoma uničene. Na meji zopet vlada red in mir.

Srbija in Črna gora.

Pariz, 1. aprila. Srbska vlada v »Tempsu« odločno dementira, da nameravati vladi v Belgradu in na Cetinju združiti obe kraljevini.

Srbska skupščina.

Belgrad, 1. aprila. V specialni debati o proračunu zunanjega ministrstva je izjavil ministrski predsednik Pašić med drugim: Dočim stremiti Srbija odkupiti vse železnice, nahajajoče se na srbskem ozemlju, izraza Avstro - Ogrska druge želje. Če se zdaj ne bo dosegel sporazum, tedaj bo treba iskati druge razrešitve. Albanija, ki jo je ustvarila Evropa, še dolgo ne bo konsolidirana. Srbija zasluje politiko miru in ravnotežja in more pri tem vedno računati na podporo zaveznih držav, kakor tudi mnogih velesil. Da se pa more mir vzdržati, je potrebno, oborožiti armado. Skupščina naj vsled tega pospeši rešitev proračuna.

Srbija.

Belgrad, 1. aprila. Povodim arnavtskih vpadov v Srbijo svetuje »Samouprava« knezu Viljemu albanskemu in albanski vladi, naj odpove bolgarskim četam v Albaniji gostoljubnost, ker so ti pustolovci najnižje vrste in ker le pustošijo in ropajo ter si hočejo s tem v Albaniji zajamčiti stalen »zaslužek«. Srbija je dovolj močna, da odbije vsak oborožen napad, ki pride od zunaj, vendar pa ima pravico, zahtevati, da se jo v njeni hiši v miru pusti. Če bi se ti vpadi v Srbijo ponavljali, bo morala Srbija podvzeti vse tozadevne korake ter prepovedati svojim sosedom za vedno dostop do trgov v Srbiji. Srbija zavrača vsako odgovornost, ker stavlja srbska vlada varnost srbskih podanikov nad vse druge ozire.

Bolgarska.

Sofija, 1. aprila. Ministrski predsednik je poslal vsem prefektom okrožnico, v katerim jim ukazuje, naj uverijo prebivalstvo, da vlada nima nikakoršnih bojevitih načrtov, in naj aretirajo ter postavijo pred sodišče vse one, ki razširjajo vesti o vojni samo v svrhu, da sleparijo lahkoverno prebivalstvo ter je izvabljaajo v Ameriko.

Epir.

Drač, 1. aprila. Pred par dnevi je odšla grška artilerija iz Argirokastro. Prebivalstvo pa se je polastilo topov, ki so zdaj na razpolaganje avtonomni oblasti. Mnogo albanskih orožnikov je baje že padlo v bojih z Epiroti in en zastopnik kontrolne komisije, ki je prišel iz Valone, je prinesel vest, da je Korica ogrožena. Pravzaprav pa nimajo nikakoršnih poročil iz Korice, ker je pretrgana brzojavna zveza s Starovem, najbližjo brzojavno postajo, ki je zasedena od upornikov. Ni dvoma, da so grške oblasti sporazumljene z epirotskimi vstahi. Tu menijo, da bi temu odpomogla le energična akcija velevlavstvi proti Grški, vendar pa zagotavljajo, da je večina velevlavstvi nasprotna taki akciji.

Grška nota glede Epira.

Atene, 1. aprila. Grška vlada je poslala velesilam cirkularno noto, v kateri naznanja, da je dala svojim četam v Epiru že povelje na odhod; obenem pa opozarja velesile na homatije, ki se gode v Epiru, stavlja vprašanje, ako bi ne kazalo pustiti grške čete v Epiru, dokler se tamkaj ne vzpostavi mir in red in dokler se ne zaključijo pogajanja, ki se v zadnjem času vodijo med albansko vlado in predsednikom epirske provizorne vlade Zografom.

Vprašanje otkov.

Dunaj, 1. aprila. »Wiener Allgemeine Zeitung« je dobilo iz Bukarešte sledeče poročilo: Rumunska vlada je na prošnjo Turčije posredovala pri grški vladi, da omogoči direktno pogajanje med Grško in Turčijo zaradi vprašanja otkov. Na posredovanje rumunske vlade je grška vlada odgovorila, da je pač pripravljena, stopiti v direktno pogajanje s porto, toda le pod pogojem, da se pri teh pogajanjih ne omenjajo več ona vprašanja, ki so jih velevlavstvi že rešile. Nasprotno bi pa bila Grška pripravljena, pogajati se s Turčijo o posameznostih, ki slede iz načelne razsodbe velevlavstvi. Popolnoma je pa izključeno, da bi se Grška dogovarjala s porto o suvereniteti otkov. Kios in Mitilene.

Gospodarstvo.

— Razredna loterija. (Brez obveznosti.) Žrebanje 31. marca t. l. 5000 K št. 19.770, 93.052; 2000 K št. 11.75, 6348, 13.570, 13.900, 13.909, 20.158, 21.191, 31.440, 32.674, 38.231, 42.507, 44.228, 47.957, 49.371, 62.157, 63.610, 64.136, 66.007, 72.798, 73.643, 74.008, 86.423, 89.179; 1000 kron št. 4271, 6029, 12.462, 13.912, 17.018, 17.093, 24.178, 28.216, 29.577, 32.323, 37.280, 50.777, 51.104, 51.814, 56.738, 59.333, 60.691, 69.104, 75.681, 76.017, 79.138, 80.613, 81.737, 84.498, 84.569, 96.832, 99.172.

— 4½% ne davka proste amort. avstrijske drž. blagajniške nakaznice iz leta 1914. Od 2. do 7. aprila t. l. se vrši subskripcija tega novega posojila in sicer po kurzu 95% za 100 K nominalne. Z ozirom na okolnost, da se vsako leto žreba 1 od 15 serij tega posojila, se zviša obrestovanje tega prvovrstnega posojila na 5½%. V teku 15 let bo celo posojilo izžrebano. Priglasnice sprejema subskripcijsko mesto Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju ob originalnih pogojih.

— Predznanke na 4½% v 15. letih povračilno avstrijsko posojilo za državni sklad, katero pride v kratkem k subskripciji, sprejema že sedaj, pod originalnimi pogoji, popolnoma stroškovno prosto, c. kr. Splošna prometna banka, podružnica v Ljubljani.

— Krah nemške banke v Brnu. Moravski Nemci nimajo sreče. Pred kratkim je bil konkurz nemške banke v Olomucu, zdaj zopet likvidacija banke »Nordösterreichische Bank für Industrie und Landwirtschaft«. — Banko so zaprli. Bilanca za 1. 1913 izkazuje izgubo. Akcijski kapital znaša dva milijona kron.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na železcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvege Seidlitz-praska«, ki je preiskušeno domače zdravilo in vpliva na želedec krepilno ter pospešilno na prebavljanje in sicer z rastjočim uspehom. Skatljica 2 E. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 2 25

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Z Magdo Lessing!

Največja in najkrajša učinkovita veseligrta te sezije! Neprestan bučen smeh! Kinematograf »IDEAL«

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.
čistilo za
zobe

Seydlin

Dobiva se
so
povsod

Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Zanemarjen nahod se pogosto bridko maščuje.

Forman

proti nahodu

Učinek presenečljiv! Pušica 40vin.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dun. borze 1. aprila 1914.

Maložbeni papirji.	Dunaj	Blagovni
4½% majeva renta	82.60	82.80
4½% srebrna renta	86.50	86.20
4½% avstr. krona renta	82.90	83.10
4½% ogr. krona renta	82.05	82.25
4½% kranjsko dež. posojilo	89.50	89.75
4½% k. o. češke dež. banke	87.75	88.75

Srečke.	435.—	445.—
Srečke iz l. 1860 1/3	675.—	685.—
„ 1864	—	—
„ tiske	277.—	287.—
„ zemeljske l. izdaje	241.50	251.50
„ II.	227.60	237.60
„ ogrske hipotečne	466.50	476.50
„ dun. komunalne	475.—	485.—
„ avstr. kreditne	58.—	64.—
„ ljubljanske	52.—	56.—
„ avstr. rdeč. križa	31.—	35.—
„ ogr.	26.—	30.—
„ bazilika	225.50	227.50
„ turške	—	—

Dolnice.	402.—	404.—
Ljubljanske kreditne banke	637.50	638.50
Avstr. kreditnega zavoda	533.50	534.50
Dunajske bančne družbe	102.90	103.90
Južne železnice	712.25	713.25
Državne železnice	830.50	831.50
Alpine-Montan	305.—	306.50
Češke sladkorne družbe	269.75	270.75
Živnostenske banke	—	—

Valute.	11.38	11.43
Cekini	117.50	117.70
Franki	95.40	95.55
Lire	95.—	95.20
Rublji	252.62	253.62

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 1. aprila 1914.	Term.
Pšenica za apr. 1914	za 50 kg 12.61
Pšenica za maj 1914	za 50 kg 12.54
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg 11.24
Rž za apr. 1914	za 50 kg 10.18
Rž za oktober 1914	za 50 kg 8.67
Oves za apr. 1914	za 50 kg 7.74
Oves za oktober 1914	za 50 kg 7.73
Koruzi za apr. 1914	za 50 kg 6.76
Koruzi za julij 1914	za 50 kg 6.90

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 3002			Srednji zračni tlak 730 mm		
Ude	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
31.	2. pop.	746.6	16.5	sl. jug	jasno
„	9. zv.	745.3	10.0	sl. szah.	„
1.	7. zj.	745.4	2.9	sl. jzah.	„
Srednja včerašnja temperatura 9.10.					
norm. 6.6°			Padavina v 24 urah mm 0.0.		

Srednja včerašnja temperatura 9.10, norm. 6.6° Padavina v 24 urah mm 0.0.

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha lahko popolnoma ozdravi, sporočim vsakemu zastoj. Pošlite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Koleska, Vrbovce 383 pri Pragi (Češko.)

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega ljubljanskega, nepozabnega in dobrega

Joška Verovška

petoletca l. c. kr. državne gimnazije

nam je došlo z vseh strani toliko dokazov pristranskega sočutja, da se čutimo dolžne, tem potom izreči vsem svojo najglobljo željo. Naša zahvala velja prečast. gospodu kanoniku Sušniku za tolažilne obiske, gospodom p. n. profesorjem in dijaštvu, posebno pa še gospodu Joškotovu razredniku in součencem za ganljivo očetovsko oziroma bratsko spremstvo, za v srce segajoče žalostinke pevskemu zboru in njega gospodu pevovodji profes. Bajuku, darovalcem krasnih vencev in cvetja, sploh vsem, ki so s svojimi ljubeznivim sočustvovanjem in svojo tako številno udeležbo pri pogrebu olajšali našo bolelo, ki pa jih ne moremo vseh navesti imenoma. Se enkrat bodi izrečena vsem iz dna srca naša najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, dne 31. marca 1914.

Žalujoča rodbina Verovškova.

Avtomobil

(Laurin & Klement) 12—14 HP, dobro ohranjen, za 2 sedeža se takoj po jako nizki ceni proda. 1254

Pet. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 17

Proda se

bencinov motor

na 12 konjskih sil, goni žago in mlin, 3 kamne. Storoče kakor je ali pa da se cela naprava ven vzame. Zelo malo rabljeno. Natančneje se poizve pri **Franji Lenarčiču**, Nova vas pri Rakeku. 1117

Pripravljajte se kolesarji za kolesarsko sezijo!

Vsak strokovnjak kupi

WAFFENRAD

(orožno kolo) najboljšo kolo monarhije ali

KOLO

KOSMOS

dobro ceno ljudsko kolo. Avstr. družba tvornic za orožje v Steyru. Katalogi gratis in franko. — Zastopstvo v Ljubljani **IVAN JAX in sin**, Ljubljana, Dunajska c. 17.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster
Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno.

Nepremičljivost betonske in belega apna malta. 3

Osušenje vrtalnih zidov in prostorov.

Proti vremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim spnom povzroči samo

STEADIT

Neutrljiv za vsako novo stavbo. Zahtevajte prospekt G od kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Prodajna placeza in zaloga F. P. Vidic & Co. v Ljubljani.

Najnovije steznike, različnih krojev, Tango, brez palčic, rije prostih, kratkih, dolgih, trikot, elastičnih a jour, držce za prsa, životke (Miederleiberl) kakor vse hygienične otroške, dekliske in damske potrebščine priporoča č. damam tu in na deželi svojo

bogato izbero edina specialna trgovina 938

J. GORJANC, preje Kocjan

sv. Petra cesta 28, nasproti „Zlate kaplje“

kjer se tudi izdeluje steznike, pasove, ravnodržalce po meri, čisti in popravlja. — Posebna soba za pomirjevanje.

Krasne spomladanske novosti

dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana

Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši

moški klobuki in čepice. Dalje čepice za dame, deklince in otroke, razni nakiti, vse potrebščine za šivilje itd.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana tužni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorice, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorice, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofio Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorice, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-48 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorice, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka Tržica, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržica, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenice z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka.)

8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.

9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenice, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika:

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Ignacij Žargi „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 5.

Največja izbira za šivilje in krojače, zadnje novosti raznega lišpa kot: čipk, risa, vstavkov, vezenin (šlingerie) najmodernejše svile, dalje največja izbira kravat, srajc, ovratnikov, nogavic, rokavic, predpasnikov, modercev itd. itd.

Na zahtevanje pošljemo vzorce!

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Trančo šte. 2.

poleg Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

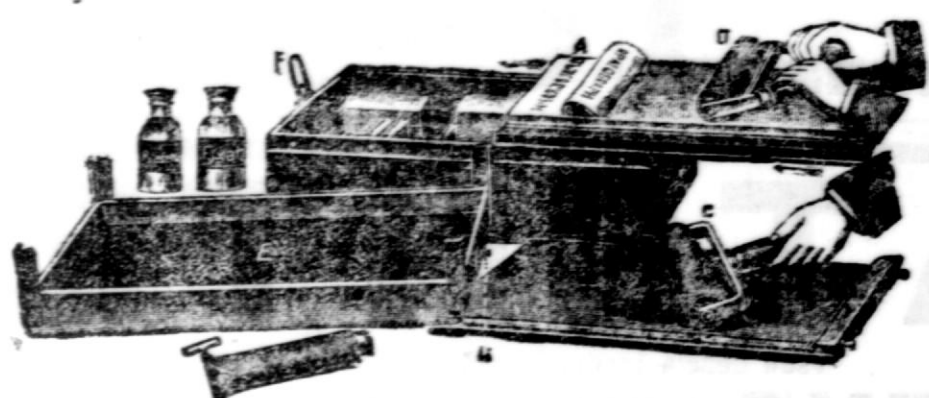
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Razmnoževalni aparat „Opalograph“.

Senzacijska iznajdba!

Opalografični način razmnoževanja potom neizrabljive steklene (opalne) plošče pomeni velikanski preobrat na polju razmnoževanja posebnost pa litografije in hektografije. Gre se tu za velikansko iznajdbo, ki temelji na posebni kombinaciji kemije, litografije in galvanoplastike.

Aparat je tako preprost, da lahko vsak nevažen takoj napravi več tisoč kopij od enega originala, ki se piše z tekočim črnilom ali pisalnim strojem. Pri tem aparatu ne pride nobena masa, želatina ali gosto črnilo v poštev in tudi ne zahteva nobene stiskalnice itd. Zmožnost razmnoževanja na tem aparatu je brezmejnna, tako da se lahko napravi vsako število odtisov. Za funkcijo, trpežnost in neizrabljivost aparata se prevzame vsako jamstvo. V najkrajšem času prodalo se je že na tisoče aparatov. V Ljubljani na pr.: c. kr. dež. vladi, c. kr. davčnemu uradu, Mestnemu magistratu in sto drugim uradom, bankam, trgovcem, glasbenim društvom itd.

Aparat se dobiva v vsakem formatu že od K 60— dalje. Brezobvezno razkazovanje. Cenik in vzorci tiska zastoj na razpolago.

THE REX CO., Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 7, nasproti glavne pošte (Hotel pri Maliču I. nadstr.). Telefon šte. 38.

Velikonočna okazijska prodaja!

Cez 25.000 komador!

Najnovejše za spomlad in poletje za gospode in dečke, damska konfekcija, najnovejši kroji pariških in berlinskih modelov, vse po priznanih čudovito nizkih cenah.

Poglejte v izložbe!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, v Ljubljani, Mestni trg 5-6.

Telefon 132.

1253

Stalen in visok zaslužek

si preskrbi lahko vsak, ako prevzame zastopstvo renomirane, slovanke življenske zavarovalnice. Zaupljive osebe, ki bi radi delovali kakor krajevni ali potujoči zastopniki, in zaupniki naj predložijo prošnjo in povedo svoj dosedanj poklic in naj napišejo curriculum vitae, ter odpošljejo oferte na uprav. »Slov. Naroda« pod „Solide“.

1216

Železninar

vojaščine prost, dober prodajalec in aranžer, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.

1153

Ponudbe z natančno navedbo dosedanje prakse in zahtevkom plače naj se pošljejo na uprav. »Slov. Naroda« pod „Železninar/1156“.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

2024

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kile, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1914.

Kupon m 3-10 dolg	1 kupon 7 kron
za popolno maško obleko	1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik)	1 kupon 15 kron
„stane samo“	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah: kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukne

Siegel-Imhof v Brnu (Brann).

999 Vzorci gratis in franco.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu.

615

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica s navodlom 1 krono.

Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medo. mil, medicinal. vin, spec. ali. tet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Rosljova cesta št. 1.

poleg novoogrjenega Fran Jožefovega

jubil. mostu.

10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišničnih blaginjske in ohr. bolnišnice, c. kr. tobačne tovarne in ohr. bolnišnice blaginjske v Ljubljani.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

523

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

1178

: slamnike le najfinejše izvršbe. :

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Samo pri A. Šarcu

Ljubljana, Selenburgova ul. 5, Ljubljana
dobite najokusnejše

nevestinske opreme

od najpreprostejše do najfinejše izvršitve, dalje

perilo za gospode, dame in otroke

vse lastnega izdelka po najnižjih cenah, kar si je le misliti moči

Priložnostni nakup: kos šifona, 15 mt. = K 8-20.

Samo še nekaj dni!

Največja razstava divjih zveri

iz Hagenbeckovega živalskega parka

Danes v sredo, dne 1. aprila ob 8. zvečer ter jutri v četrtek 2. aprila ob 4. pop. in ob 8. zvečer v areni Narodnega doma

gala paradna predstava.

Iz bogatega sporeda se more posebno omeniti

30 levov

ki jih predvaja in dresira najpogumnejši kapitan Alfred Schneider, ki je s svojim delovanjem do sedaj vzbujal v vseh državah Evrope splošno pozornost,

Dalje treba posebno omeniti znamenito proizvajanje

3 zračnih akrobatov Alfonso,

kakor tudi

MIS NORDINI,

zagonetko kriminalistov in policije s svojimi čudeznimi oprostilnimi uspehi.

Cene presterom: Numerirani zaklopni sedeži K 3—, I. prostor K 2—, II. prostor K 1-50, stojišče 60 vin. Otroci in vojaki od narednika navzdol plačajo pri popoldanskih predstavah samo polovico.

Za obilen obisk se priporoča

ravnateljstvo.

Velika izbira blaga za ženske obleke in bluze.
 Le najnovejše rute in šerpe.
 Bogata zaloga vsakovrstnih preprog in zavoz.
 Garniture in preproge za divane in za steno.
Potne odevje.
 Linolet.
 Izkušeno dobri šifoni, kotenine in platni.
 Namizno perilo in robel.

Vijadno se priporoča
manufakturna trgovina
J. GROBELNIK
LJUBLJANA, Mestni trg štev. 22
 nasproti lekarne.
 Vnanja naročila se točno izvršujejo.

„PRI TURKU“
 Leon Adjiman 1203
 umetni krpalec (mašilec) iz Carigrada
 za pristne orientalske in perzijske
preproge.

Zajamčeno dobra izvršitev in nizke cene.
 Pismeni pozivi na: Stari trg 22, II. nadstr.

J. Zamljen
 čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
 nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdelujejo tudi prave gorske in
 telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
 priposlan čevlji. 128

Klobuke cilindre in čepice
 v največjih fasonah in v veliki izbiri
 priporoča
IVAN SOKLIČ.
 130
 Velika zaloga najmodnejših slaničkov.
 Pristni Panama-slaničniki od 9 K do 50 K.

J. Kette, Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3.

Ugodno kupite v tej specialni trgovini za
 gospode in dečke 1043

klobuke, čepice, perilo, kravate, palice
 in vse druge modne predmete.

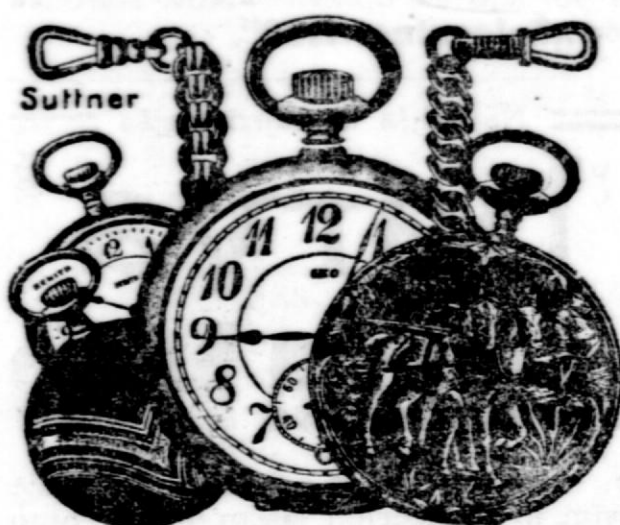
== Pomladanske novosti pravkar došle! ==

Mestni trg št. 25. **H. Suttner, Ljubljana** Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

Največja zaloga
 ur, juvelov,
 zlatnine in
 srebrnine.

Tovarniška znamka
„IKO“
 Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

Najboljše ogrske in kranjske salame,
 fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klo-
 base, prekajeno meso, slanino s papriko,
 najboljši pristni emendolski sir ter sladko
 čajno surovo maslo priporoča trdka

J. BUZZOLINI

delikatesna trgovina
 Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do
 največje množine po najnižji ceni. 1066

Popravila.

Modni salon

Stuchly - Maschke

LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.

Prodaja damskih in otroških
 klobukov. — Zlati klobuki.

Zupnik Friderik Repolusk

v št. Vidu pri Mislinjah (Štajersko)
 je bil edino in samo po upo-
 rabi

: tinkture za želodec :

lekarnarja Piccoli-ja
 v Ljubljani, Dunajska cesta,
 rešen želodčne bolezni,
 vsled katere je trpel že
 celih 19 let.

Steklenica 20 v.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to
 stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10. 522

Velika izbira:

Solidna postrežba:

!!! KDOR RABI !!!

bencin motorje, elektromotorje, pluge in brane, brzoparil-
 nlike, kosilnice in druge stroje za košnjo, stroje za roko-
 delce in razno orodje, stiskal-
 nice za sadje in seno, mlatilnice
 in slamoreznice,
 naj se obrne na najstarejšo, širom cele Kranjske, Štajerske in Primorske
 dobro znano trdiko in razpošiljalnico poljedeljskih strojev

Fr. Stupica

v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

Dobra postrežba je vsakomur za-
 jamčena. Najnižje cene! Priznane
 najboljši stroji. Ceniki brezplačno.

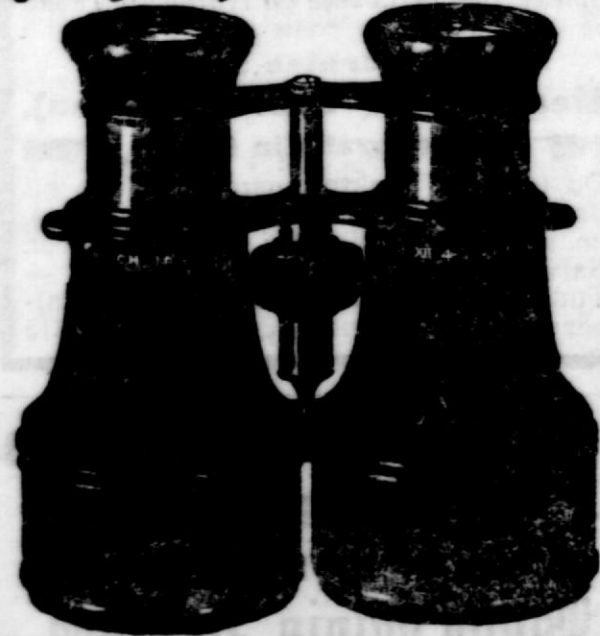

Sprejem
učenko

16 let staro, zmožno tudi nemščine za
 mojo manufakturno trgovino. T. 1255
 Ogrin, Novomesto.

Fr. P. Zajec

izprašan optik,
 zalagatelj c. kr. armade, vojne mor-
 narice, domobrancev itd. 123
 Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovnjaških
 in zdravniških predpisih. — Z elektr
 obratom moderno urejena delavnica
 Najnovejši cenik brezplačno!

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 33
M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Pomladne novosti

v izgotovljenih oblekah

priporoča trdka

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna posrežba. — Najnižje cene.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000,000 kron. 152

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondri okroglo 1,000,000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih =

4 1 0
 2 2 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

= = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =